

MILLIY TIKLANISH

4 (65) 2010 йил 27 январь, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz
e-mail: milliyt@sarkor.uz

Баркамол авлод тарбияси — ҳаётиимиз мазмуни
Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси ўз Ватанини севган ва унинг миллий маънавий қадриятларини ҳурмат қиладиган ёшларни ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва очиқ фуқаролик жамиятини шакллантиришда ётакчи куч, эзгу ишларининг давомчиси деб билар экан, ўз фаолиятида баркамол авлод тарбиясига алоҳида эътибор қаратиб келмоқда.

3-бет

Миллий курашимиз жаҳон кезмоқда

Кураш халқимизнинг қадимий спорт турларидан бўлиб, миллатимиз маданий меросининг ажралмас қисмидир. Унинг келиб чиқиши уч минг йиллик тарихга эга.

4-бет

Сўзаначи қиз

Мухлиса тикаётган сўзанасининг тайёр қисмини кўздан кечираркан, ёнига дугоналари келиб, уни кузатишаётганини ҳам пайқамасди. Товланиб турган кўёш, зангори осмон ва етти турдаги камалак ранглари матода ўзгача кўринарди. Улар тезда ишга киришиб кетишди. Чаққон ва эпчил ҳаракатланаётган тўқувчи қизларнинг нозик бармоқлари бўлғуси сўзанага гўё эртанги кун орзу ва ўйларини тикаётгандек эди.

8-бет

MT

БУГУНГИ
СОНДА:

ПАРЛАМЕНТ	2-бет
Сон эмас, салоҳият билан	
ПАРТИЯ ҲАЁТИ	3-бет
Хотин-қизлар фаоллигини ошириш	
Спорт — соғлиқ ва муваффақият гарови	
ФАН, МАДАНИЯТ, ТЕХНОЛОГИЯ	4-бет
Иқтидорли ёшлар — юксак салоҳият омили	
МАЪНАВИЯТ	5-бет
Навоийнинг ижтимоий фаолияти	
Харсангтошдаги битиклар	
Маданият ва санъат тарғиботчиси	
ЖАРАЁН	6-бет
Меҳнат ярмаркалари	
103 ёшли момо	
Бойсун анъаналари	
Йўл қурган етар муродга	
ХАЛҚАРО ҲАЁТ	7-бет
Афғонистон: Тинчлик ва хавфсизлик йўлида	
Сувайш канали	
НИГОҲ	8-бет
Бир дарахт шохичалик эмасмизми?	

ФРАКЦИЯ ҲАЁТИ

Сон эмас, салоҳият билан

ПАРЛАМЕНТ ФАОЛИЯТИДА КАТТА КУЧГА АЙЛАНАМИЗ, ДЕДИ ЎЗМТДПДАН ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИГА САЙЛАНГАН ДЕПУТАТЛАР

Маълумки, ўтган йилнинг 27 декабрида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий ҳокимият вакиллик органларига навбатдаги сайловлар бўлиб ўтди. Демократик тамойиллар асосида, ошқоралик ва транспарентлик руҳида ўтган сайловларда халқнинг ишончини қозона олган номзодлар депутатликка сайландилар.

Мамлакатимиз сайлов қонунчилигига киритилган ўзгаришларга мувофиқ Олий

Мажлис Қонунчилик палатасига юртимизда фаолият кўрсатаётган тўртта сиёсий партия-

лар ҳамда Ўзбекистон Экологик ҳаракатидан 150 нафар депутат сайланди. Беш йиллик муддатга сайланган депутатлар эндиликда халқнинг ишончли вакили сифатида элу юрт манфаати, фаровонлиги ва мамлакатимиз тараққиёти учун муҳим бўлган қонунларни ишлаб чиқиш жараёнида бевосита иштирок этишади.

(Давоми 2-бетда)

ИЗҲОР

2010 йилга Президентимиз Ислам Каримов томонидан «Баркамол авлод йили» деб ном берилиши халқимиз қалбидаги келажакка, эртанги кунга бўлган ишончини, Ватан олдидаги бурч ва масъулият ҳиссини янада кучайтирди.

Баркамол авлод

БУЮК КЕЛАЖАК ЭГАЛАРИ

Мазкур йилнинг қамрови кенг, мазмуни тەран бўлиб, инсонни ҳар томонлама етуқликка эришишга даъват этади.

Аждодларимиз ўзларининг илм-маърифатга интилиши ва юксак маънавияти билан юрт тарихида ўчмас из қолдирган. Бугун боболаримиз қилган ишлар, улар қолдирган маънавий мерос қалбимизни ғурурга тўлдириб, нималарга қодирлигимизни, қудратимизни бугун дунёга намойён этмоқда. Президентимиз ўз нутқида бизнинг ҳеч кимдан кам эмаслигимиз, кам бўлмаслигимиз ҳақида неча бор таъкидлаган фикрлари замирида ҳам ана шу ҳақиқат ётади.

Бугунги кун ёшлари олдида катта масъулият турибди. Энг аввало, яратилган барча имкониятларнинг тўлиқ моҳиятини тўла англаб, ундан унумли фойдаланишлари, ўз интеллектуал салоҳиятларини янада бойитишлари лозим.

Айтиб ўтиш жоизки, ҳар бир ёш ўз атрофида бемақсад, фойдасиз ишлар билан шуғулланаётган тенгқурларига куч-имкониятини тўри ва фойдали ишга сарфлашга кўмаклашсалар нур устига нур бўлади. Зеро, катталарнинг насихатларидан кўра, тенгдошларининг амалий кўрсатмаси, ибрати уларга кўпроқ таъсир қиладди. Йигит-қизларимиз ўтаётган ҳар бир сониясини қадрига етиб, спорт, илм-фан, тадбиркорлик соҳаларида юксак чўққиларни забт этсалар, энг асосийси, «Ватан манфаати ҳамма нарсадан устун» қаби шиор остида бирлашсалар юртимиз равнақиға муносиб ҳисса қўшишлари шубҳасиз.

Ўлмасой ЖАЛОЛОВА,
ТДИУ фалсафа
кафедраси доценти

СИЙМОЛАРИМИЗ

Навоийнинг ижтимоий фаолияти

ТАДҚИҚОТЧИЛАР НИГОҲИДА

Таъбир жоиз бўлса, оламда туркий ва форсий тилда сўзловчи бирон-бир инсон йўқки, у Навоийни билмаса, Навоийни севмаса, Навоийга садоқат ва эътиқод билан қарамаса. Агар бу улғу зотни авлиё десак, у авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак, мутафаккирларнинг мутафаккири, шоир десак, шоирларнинг султонирид.

Ислом КАРИМОВ

Фан ва маданият вакиллариға ҳомилийк ёрдами кўрсатиш, уларни қўллаб-қувватлаш, муҳтожларга савоатли ва муруватли бўлиш миллий менталитетимизга хос хислатлардан биридир. Амир Темур давлатчилиги даврида ҳам ижтимоий ҳимоя юксак мақомга эга бўлган. Президент Ислам Каримовнинг бугун дунёда тан олинган жамиятни ислоҳ этишнинг беш асосий тамойилидан бири кучли ижтимоий сиёсат эканлиги ҳам бежиз эмас. Бизда би-

рор йил йўқки, муҳим ижтимоий масалалардан бири ечимига бағишланмаган бўлсин. Ижтимоий масалага эътиборнинг ортаётгани тизимга мутахассис кадрлар тайёрлашни ҳам тубдан қайта кўриб чиқишни тақозо этмоқда. Республикаимизда шу мақсадда ижтимоий иш ходимлари тайёрлаш йўлга қўйилди. Бу иш Абдулла Қодирий номи Тошкент Давлат Маданият институти базасида очилган факультетда амалга оширилмоқда.

(Давоми 5-бетда)

ҲУҚУҚ ВА БУРЧ

Фуқаролик жамиятига асосланган ҳуқуқий демократик давлатни шакллантиришдаги муҳим масалалар ечими аввало шахснинг дунёқарашига, сиёсий-ҳуқуқий билимига ва унинг жамият ҳаётидаги фаол иштирокига бориб тақалади. Жамият аъзоларининг юксак ҳуқуқий маданияти ҳуқуқий- демократик давлатни барпо этишнинг муҳим шарти бўлиб ҳисобланади.

Шу сабабли ҳам жамиятимиз ворислари бўлмиш ўсиб келаётган ёшларни комил инсон даражасида тарбиялаш, уларнинг ҳуқуқий онгини ошириш, ҳуқуқий маданиятини юксалтириш жамият аъзоларининг асосий вазифаларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Мамлакатимиз раҳбарининг 1997 йил 25 июндаги «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида»ги Фармони бу борадаги вазифаларни белгилашда муҳим аҳамият касб этди.

Бинобарин, Фармонда аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш ва ҳуқуқий тарбиясини яхшилаш юзасидан олиб борилаётган ишлар — давлат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири эканлиги эътироф этилди. Шу билан бирга, республикада ҳуқуқий давлат

Ёшларнинг ҳуқуқий маданияти

УНИ ЮКСАЛТИРИШ
ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИ
ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ
ОМИЛЛАРИДАН БИРИ

қурилиши йўлида олиб борилаётган сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ислохотлар ва бу борада қабул қилинган қонунлар моҳиятини аҳоли томонидан чуқур англаб етишига ҳар томонлама кўмаклашиш — давлат бошқаруви, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, ўқув юртлари ҳамда ҳуқуқшунос олимларнинг энг долзарб вазифалари эканлиги кўрсатиб ўтилди.

(Давоми 2-бетда)

ALOQABANK — ЮКСАКЛИККА ИНТИЛГАНЛАР УЧУН

ПАРЛАМЕНТ

ФРАКЦИЯ ХАЁТИ

Сон эмас, салоҳият билан

ПАРЛАМЕНТ ФАОЛИЯТИДА КАТТА КУЧГА АЙЛАНАМИЗ, ДЕДИ ЎЗМТДПДАН ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИГА САЙЛАНГАН ДЕПУТАТЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда)

Парламент ҳаётида муҳим воқеаларга бой бўлган ўтган ҳафтада янги сайланган депутатлар рўйхатдан ўтдилар ва улар айнан шу палладан қонун ижодкорлиги жараёнининг тўлақонли вакили бўлдилар, деб айтиш мумкин.

Ушбу тадбирлар арафасида «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида»ги Қонун билан белгиланган тартибга кўра парламент Куйи палатасига Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясидан сайланган депутатларнинг таъсис йиғилиши

бўлиб ўтди.

Йиғилишни Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎЗМТДП МК Ижроия қўмитаси раиси Ахтам Турсунов бошқарди.

Сайлов бу, энг аввало, Ватанимизда истиқлол йилларида амалга оширилган кенг қўламли сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ислохотлар, демократик ўзгаришлар кўзгусидир, - деди Ахтам Турсунов. - Бу жараёнинг энг характерли хусусияти жамиятимиз ҳаётида сиёсий партияларнинг ўрни ва роли ҳамда таъсири сезиларли даражада ошганлигида намоён бўлмоқда. Бугун сиёсий партиялар нафақат етарли ваколатга эга, шу билан бирга

уларнинг зиммасида мамлакат тақдирини унун жавобгарлик масъулияти ҳам турибди.

ЎЗМТДП сайловларда 125 нафар номзодлар билан иштирок этиб, Қонунчилик палатасига 31 нафар депутат сайланишига эришди. Партияимизнинг улкан мақсад ва вазифалари, зиммамиздаги масъулият олдида бу сон албатта етарли эмас. Аммо партияимиз фаолиятида парламентдаги мана шу куч ҳамда салоҳиятнинг ўрни ва роли бениҳоя катта. Шу боис, ушбу вазифаларни амалга оширишда депутатларимиз бор куч ва имкониятларини сафарбар этишлари лозим.

Йиғилишда ЎЗМТДПдан Олий Маж-

лис Қонунчилик палатасига сайланган депутатлар фракциясини тузиш ҳақида қарор қабул қилинди. Шунингдек, партия фракцияси раҳбарини сайлаш тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Уллубек Мухаммадиев Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎЗМТДП фракцияси раҳбари этиб сайланди.

Шундан сўнг, депутатлар парламент куйи палатасининг биринчи мажлиси кун тартибига киритилган ташкилий масалалар юзасидан ўзаро фикрлашиб олдилар.

Йиғилиш сўнггида Марказий сайлов комиссияси раиси М.Абдусаломов депутатларга депутатлик гувоҳномалари ва кўкрак нишонларини топширди.

Абдугофир МАМАТОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

Ўзбекистонда бўлиб ўтган парламент сайловига муносабатлар оммавий-ахборот воситаларида кенг ёритилмоқда ҳамда бу сайловларнинг юксак даражада ва юқори савияда ўтганини кенг жамоатчилик, халқро кузатувчилар ва экспертлар эътироф этмоқда. Сайловлар кўппартиявийлик ва муқобиллик асосида ташкил этилганлиги, сайловчилар эркин овоз берганлиги мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат шаклланишига ва сайлов тизими халқро меъёрларга мос эканлигини яққол намоён этди.

Аввало, Ўзбекистонда сайлов қонунчилиги ва унинг ҳуқуқий асослари яратилди, айниқса муҳтарам Президентимиз ташаббуси билан қабул қилинган «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий Қонун нафақат сиёсий партияларнинг ролини оширди, балки сайловларнинг очиқлик, ошкоралик ва муқобиллик каби демократик тамойилларга тўлиқ мос ҳолда ўтишига асос бўлди.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси мазкур сайловларда фаол иштирок этиб, Қонунчилик палатасида 31 нафар депутат ва партия фракциясини тузиш, фаолиятини амалга ошириш имкониятига эга бўлди. Куйи палатадаги партия фракцияси партиянинг сайловолди платформасида белгиланган мақсад ва вазифаларни амалга оширишда муҳим бўлиб ҳисобланади. Ҳаракат дастуримизнинг 15 дан ортиқ бандларида қонунчилик ҳужжатларини такомиллаштириш, уларнинг ижро механизмларини ишлаб чиқиш ва амалга татбиқ этишни вазифа қилиб белгиланганмиз. Фракция аъзолари зиммасида ана шундай вазифаларни бажариш билан бирга сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий ҳаётимизга дахлдор бўлган масалаларни, айниқса, таълим-тарбияни янги сифат босқичига олиб чиқиш борасида ҳам қатор ишлар турибди. Яқинда бўлиб ўтган Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг биринчи мажлисида партия фракцияси шакллантирилди. Фракция таркибига қарайдиган бўлсак, унда барча ижтимоий қатламлар қамраб олинганлиги, депутатлар орасида таълим, соғлиқни сақлаш соҳаси эгалари, ҳуқуқшунослар, иқтисодчилар, тадбиркорлар, ишлаб чиқариш соҳаси, жамоат ташкилотлари вакиллари борлиги фракцияимизнинг катта салоҳиятга эга эканлигини даволат беради. Бундай куч ва салоҳият билан биз беш йилликда олдимизга қўйган вазифаларни бажаришга эришамиз, десак муболаға бўлмайди.

Арслон ЭШМУРОВОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

Дастлаб алоҳида таъкидлаш жоизки, бўлиб ўтган сайловлар демократик тамойиллар асосида амалдаги сайлов қонунчилигига мос равишда ўтказилди. Янги таркибда тузилган ва ўз фаолиятини бошлаган фракциямиз олдида турган вазифалар хусусида тўхталдиган бўлсак, аввало, партияимизнинг Дастури ва сайловолди платформасида ифода этилган масалаларни амалдаги қонунчилигимизда акс эттиришимиз, Қонунчилик палатаси кун тартибидagi масалаларни муҳокама этиш жараёнига электоратимиз манфаатидан келиб чиққан ҳолда ёндашимимиз талаб этилади. Шунингдек, Қонунчилик палатаси ваколатига қирадиган амалдаги қонунларнинг ижросини ўрганиш фаолиятида ҳам фаол иштирок этиш ниҳоятда муҳим вазифа ҳисобланади.

Янада аниқ келтирадиган бўлсак, оналик ва болаликни муҳофаза қилишга қаратилган амалдаги қонунларни тако-

Абдурашид ТҲТАБОВЕВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

Тарихимизга назар ташласак, қонун инсонни тарбиялаш ҳар қайси давр давлатчилиги олдида турган асосий вазифалардан ҳисобланган. Зеро, бундай инсонлар жамиятнинг гултожи бўлибгина қолмай, юрт тараққиётига ўзининг ноёб истеъдодлари билан ҳисса қўшганлар, шу орқали халқимиз маънавий меросини авлоддан-авлодга қилишни таъминлаганлар. Шунингдек, таъкидлаб ўтиш кераки, ҳозирги кунда Фарб дунёсида қилинаётган оламшумул кашфиётлар таъкидлаб бизнинг ибн Сино, ал-Беруний, ал-Хоразмий, Мирзо Улуғбек, ал-Фарғоний каби болболаримиз қўйган тамол тоши ётди. Ана шундай зотларга лойиқ фарзандларни қамол топтириш елкамиздаги бурчдир.

Шу беш йиллик имкониятдан фойдаланиб фракция аъзолари ўз фаолиятимизда фундаментал фан соҳасида мамлакатимиз эришган энг яхши ютуқларни асраб-авайлаш ва кўпайтириш, шу билан бирга истеъдодли ва ижодкор ёшларни моддий ҳамда маънавий қўллаб-қувватлашнинг ҳуқуқий ва амалий механизмларини такомиллаштириш борасидаги қонун ҳужжатлари ишлаб чиқишда ташаббус кўрсатиш, интеллектуал мулкни ва унга бўлган ҳуқуқни ҳимоя қилиш ҳамда ушбу соҳадаги қонунчилик базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратишимиз муҳим вазифа, деб ҳисоблайман.

Мавжуда РАЖАБОВА,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

Демократик жамиятни қонунлар бошқаради. Қонунларни эса депутатлар тайёрлайди. Демак, депутат зиммасига халқимиз, мамлакатимиз ҳаёти, келажаги, тақдирига дахлдор бўлган масъулият ва муҳим вазифа юкланади. Бундай вазифага лойиқманми, деган саволга эса бўлиб ўтган сайловларда халқимиз, яъни сайловчиларимиз ўз овозлари билан жавоб бердилар. Эндиги босқичда ана шу ишончга муносиб бўлишга интилиш биздан қатъий талаб этилиши шубҳасиз. Чунки сайловлар жараёнида халқимиз ўз конституцион ҳуқуқларини чуқур англаган ҳолда тўлиқ амалга оширдилар. Бундан кўриниб турибдики, 5 йил давомидаги сайловчиларимиз билан бўладиган юзма-юз учрашувларимиз ҳам ана шундай руҳда ўтади. Бунинг учун албатта берган ваъдаларимизга жавоб бера оладиган тарзда ва эл-юрт манфаати, мамлакат ва халқ олдида турган муҳим масалаларни теран англаган ҳолда самарали фаолият олиб боришимиз лозим. Бу эса келгуси сайловларда халқ олдида, катта сиёсий минбарларга ёруғ юз билан чиқишимизда муҳим асос бўлиб хизмат қилади.

Шухрат ДЕХҚОНОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси:

Бугунги глобаллашув жараёнида давлатлараро интеграциянинг кучайиши ижобий ҳодиса бўлса, иккинчи томондан эса авж олаётган оммавий маданият ниқоби остидаги турли ахборот хуружлари янгидан иш бошлаётган ҳар бир депутат олдида масъулиятли вазифаларни кўнданга кўймоқда.

Биз депутатларга берилган беш йиллик муколат ушбу муаммоларга ечим топиш, партия Дастури ва сайловолди платформасида белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этишда кенг имкон беради. Жумладан, депутатлик фаолиятимизда асосан миллий ишлаб чиқариш ва миллий иқтисодиётнинг ривожини янада жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқчиман. Агар миллий ишлаб чиқаришнинг тармоғи кенгайса ҳамда ишлаб чиқарувчи — тадбиркорлар фаолияти самарали қўллаб-қувватланса, бу орқали четдан кириб келаётган махсулотларнинг олди олиниб, улар ўрнига ички бозоримиз миллий товарлар билан тўлди. Натижада янги иш жойлари яратилиб, аҳоли турмуш фаровонлиги ошади.

Шунингдек, партияимиз сайловолди Ҳаракат дастуридан келиб чиқиб, энг аввало, тадбиркорликнинг аънавий маданиятини, хусусан уста-шоғирд қадриятларига тўлақонли жавоб берадиган миллий амалий хунармандчиликнинг замон талабларига мос шаклини ривожлантириш ҳамда уларни рағбатлантириб, гуллаб-яшнашлари учун имконият эшикларини кенг очиниш кўзда тутадиган қонун лойиҳаларини яратилишига алоҳида эътибор қаратишимиз лозим. Келинг шу фикримни бир мисол билан асослаб берсам. Чуст пичоғи бутун Ўзбекистонга машҳур бўлибгина қолмай, уни хорижда ҳам яхши танишади. Ушбу пичоқлар авлоддан-авлодга ўтиб келаётган хунармандчилик меъаси ҳисобланиб, эсалиш услубида соф миллийлик акс этган ҳамда жажон бозорига «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» деган бренд остида чиқарилади. Бу масаланинг бир томони. Иккинчи томони эса бир хунарманднинг тоған соф фойдаси ҳисобида дастурхони тўкин, оиласи бут бўлмоқда. Ундан ташқари, ўзи яшаётган ҳудуддаги ёшлардан шоғирд тайёрлаб, уларга хунар ўргатмоқда ҳам иш ўрни яратиб бермоқда. Бу биринчидан миллий аънавлар ва хунармандчиликнинг давомийлигини таъминласа, иккинчидан, ёшларни хунарли қилиш билан бирга уларда меҳнатга лаёқат, кўникма ҳосил қилади, бўш вақти тўлдирилади. Шоғирдга устозлик тарбияси берилиб, миллий қадриятларга мос дунёқараш ҳамда турли ахборот хуружларига қарши иммунитет шаклланишида кўмаклашилади. Айтиш жоизки, партияимиз мақсад ва ғояларидан келиб чиқиб, фаолиятимизни қамраб олиши талаб этиладиган вазифалар талайгина. Уларнинг ижросини таъминлашимиз эса келгуси сайловларда биз учун муваффақият гарови бўлиб хизмат қилади.

Гулбаҳор УМУРЗОҚОВА,
«Milliy tiklanish» мухбири

ҲУҚУҚ ВА БУРЧ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Фармон ижросини таъминлашга қаратилган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 29 августдаги қарори билан тасдиқланган «Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Миллий дастури» бир неча йилдан буюн юртимизда фуқароларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини ошириш борасида олиб борилаётган ишларга асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Миллий дастурнинг мақсади аҳолининг барча қатламларининг ҳуқуқий саводхонлига эришишлари, юксак даражадаги ҳуқуқий онга эга бўлишлари ҳамда ҳуқуқий билимларини қундалик ҳаётда қўллаб олишлари учун ҳуқуқий маданиятни шакллантиришнинг кенг қамровли мунтазам тизимини яратишдир.

Мақсадга эришишда ҳуқуқий таълим ва ҳуқуқий тарбия тизимини такомиллаштириш, барча давлат органлари, мансабдор

Ёшларнинг ҳуқуқий маданияти УНИ ЮКСАЛТИРИШ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ОМИЛЛАРИДАН БИРИ

шахслар ва фуқароларнинг қонунга ҳамда ҳуқуққа ҳурмат билан муносабатда бўлишига эришиш, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш ва фуқароларнинг ижтимоий-ҳуқуқий фаоллигини таъминлаш каби масалалар асосий вазифа бўлиб ҳисобланади.

Ҳуқуқий маданиятни шакллантириш ва таъминлаш соҳасидаги давлат сиёсатининг принциплари қаторига ҳуқуқий тарбия ва ҳуқуқий маорифнинг бирлиги ҳамда уларга табақалаштирилган ёндашув, ҳуқуқий тарбиядаги ворислик ҳамда умумийлик тамойиллари кириши билан бирга, юксак ҳуқуқий маданиятни шакллантириш бўйича давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири сифатида ҳуқуқий таълим ва ҳуқуқий тарбия воситалари ва усулларини такомиллаштириш ҳамда юридик таълим, кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашнинг замонавий тизимини ривожлантириш масалалари муҳим ўрин тутди.

Кўриниб турибдики, ҳар бир демократик давлат ўзида қонун устувор бўлишини кўзлар экан, аввало, мамлакат халқининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини янада юксалтириш ҳамда ёшларнинг ҳуқуқий тарбияси ва тафаккурини жиддий аҳамият қаратилишини тақозо этади.

Аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, қонунийликни таъминлаш масалалари ҳар доим давлат раҳбарининг диққат марказида бўлиб келган. Юртбошимиз таъбири билан айтганда: «Халқимизнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш давлат сиёсати даражасига кўтарилиши лозим».

Бу жараёнда ёшларнинг қалбига, вужудига гўдаклик пайтидан бошлаб Ватанга муҳаббат, ўз юртига садоқат тўғйуғлари билан ҳамонанг равишда одоб-ахлоқ, қонун-қоидалар ҳақидаги илк тасаввур ва тушунчаларни сингдириб бориш, уларнинг жамиятда ўз ўрнини топиши учун муҳим омил бўлиб ҳисобланади. Муҳтарам Президентимиз 1997 йил 20 май кунги республика ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларининг раҳбарлари, ҳуқуқшунос олимлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари билан бўлган учрашувидан кўзланган мақсад ҳам ёшларнинг ҳуқуқий тарбияси масаласи билан давлат сиёсати даражасида шуғулланишга қаратилганлиги барчага маълум.

Давлатимиз раҳбари ёшлар тарбияси ҳақида тўхталиб, «юртимизда яшаётган ҳар бир боланинг ўзига хос қобилияти ва истеъдодини ўз вақтида пайқаш, тарбиялаш ва рўёбга чиқариш — бу ўта муҳим вазифани нафақат ота-оналарнинг эзгу мақсади, балки жамиятимизнинг бурчи сифатида ўртага қўйиш керак», дея таъкидлаганларидек, ёшлар тарбияси, айниқса, уларнинг ҳуқуқий билимлардан хабардор бўлиш масаласи ҳамма вақт давлатнинг диққат марказида бўлиб келмоқда.

Шунингдек, Президентимиз томонидан қонун устуворлигига эришгандагина ўзимиз учун мақсад қилиб қўйган адолатли, эркин жамият, фаровон ҳаёт барпо этишимиз мумкинлиги, Конституцияни болалар боғчасидан бошлаб ўргатишни, мактабларда дарслик тариксида ўқитишни, олий ўқув юртларида махсус бир дурс сифатида ўрганиш лозимлиги таъкидланган.

Шу ўринда айтиш жоизки, ёшларнинг ҳуқуқий онгини юксалтириш барча ўқув юртларида, мактабгача тарбия муассасалари ва мактабларда Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва ҳуқуқ ҳақида болаларбоп билимларни ўргатиш, ҳуқуқга оид фанлардан имтиҳонлар жорий этиш, адлия, одил судлов, прокуратура, ички ишлар органларининг иш тажрибаси юзасидан учрашув ва мулоқотлар ташкил этиш ҳуқуқий онгини ривожлантиришнинг муҳим омиллари бўлиб ҳисобланади.

Бу борада Наманган вилоят адлия бошқармаси томонидан аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш масаласига алоҳида ёндашилмоқда ва йил сайин бу тажриба ўзининг ижобий самарасини бериб келмоқда. Жумладан, ўтган 2009 йил мавбайида Наманган вилоят адлия бошқармаси томонидан жами 2543 мартабга ҳуқуқий тарғибот тадбирлари олиб борилди. Уларнинг қарийб 476 таси оммавий ахборот воситалари орқали, 985 таси тушунтириш маърузалари шаклида, 854 таси давра суҳбатлари ва 111 таси семинар шаклида олиб борилди.

Ўтказилган тадбирларнинг 147 таси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 4 январдаги «Конституцияни ўрганиш ташкил этиш тўғрисида»ги Фармоиши асосида Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишга оид ҳамда 151 таси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 21 сентябрдаги «Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини такомиллаштириш ҳақида»ги қарорида белгиланган вазифаларнинг мазмун-моҳиятини аҳоли ўртасида тарғиб қилиш, шунингдек вояга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш, уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга йўналтирилган тадбирлар жумласидандир.

Ўтказилган ҳуқуқий тарғибот ишларининг барчаси ёшларнинг ҳуқуқий саводхонлигини оширишга ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга йўналтирилган. Бу сингари тадбирлар ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ҳолатлари, одоб-ахлоқимизга зид хатти-ҳаракатларнинг олдини олишда ҳамда уларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини ўстиришда ўзининг ижобий самарасини бермоқда.

Қонуни ҳурмат қилиш ва унга итоат этиш ҳуқуқий маданиятнинг асосий белгисидир. Ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини оширишдан кўзланган мақсад улар томонидан қонун талабларини онгли равишда бажаришларига эришишдир. Зеро, ҳуқуқий онг ва маданиятнинг юқори даражада муштараклашуви ёшлар тарбиясининг мустақам пойдевори ҳисобланади.

Жамшид НУРИТДИНОВ,
Наманган вилоят адлия бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

♦ ПАРТИЯ ДАСТУРИ — АМАЛДА

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси ўз Ватанини севган ва унинг миллий маънавий қадриятларини ҳурмат қиладиган ёшларни ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва очиқ фуқаролик жамиятини шакллантиришда етакчи куч, эзгу ишларининг давомчиси деб билар экан, ўз фаолиятида баркамол авлод тарбиясига алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Аҳоли, хусусан, ёшлар даврасида ўтказилаётган давра суҳбатлари, турли йўналишдаги тадбирлар эса бу мақсадларга эришиш йўлидаги муҳим воситалардан биридир.

Баркамол авлод тарбияси — ҳаётимиз мазмуни

ПАРТИЯ ДАСТУРИЙ МАҚСАДЛАРИНИ
ҲИМОЯ ҚИЛИШ ТАДБИРЛАРДА ЕТАКЧИ
ЎРИН ЭГАЛЛАМОҚДА

Ўқтам ҚАРШИЕВ,
ЎзМТДП Самарқанд
шаҳар кенгаши Ижроия
қўмитаси раиси

ЎзМТДП Самарқанд вилоят ва шаҳар кенгашлари томонидан Самарқанд Давлат университети филология факультети талабалари иштирокида «Баркамол авлод йили»га бағишланб ўтказилган «Сиз Ватан фарзандларисиз» мавзусидаги маънавий-маърифий учрашув талабаларнинг билимдон ва етук мутахассислар бўлиб етишишдаги интилишларини янада мустаҳкамлади, десак муболаға бўлмайди. Боиси, партия вилоят ва шаҳар кенгаши аъзолари ва фаоллари, факультет жамоаси иштирокида бўлиб ўтган тадбирда партиямиз Дастурида илгари сурилган ҳамда сайловолди платформасида белгиланган юсак маънавият, масъулият, комил ин-

сонни тарбиялаш, ҳалқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва эришилган ютуқларни улғайиб келаятган авлод ўртасида кенг тарғиб қилиш, ёшларда миллий тарих ва ҳалқ аъёналарига нисбатан чуқур ҳурмат туйғусини юксалтиришдек юсак гоё ва мақсадлардан келиб чиқадиган вазифалар чуқур таҳлил этилди.

Тадбирни факультет декани, профессор Муродқосим Абдиев очди ва олиб борди.

Фарзандларимиз шуурига ватанпарварлик, инсонийлик ғояларини сингдириб бориш маънавий тарбиянинг тамал тоши ҳисобланади. Ҳалқимизда минг йиллар давомида сайқалланган тарбия аъёналари замирида катта мақсад мавжуд бўлиб, улар инсонни юртининг моддий ва маънавий бойликларини асраб-авайлаш, тарихдан фахрланиш, она Ватанини севиш, ардоқлаш ва гурурланишга даъват этиб кел-

ган, - дейди сўзга чиққан ЎзМТДП вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Лутфулла Мамасолиев. - Ҳар бир ёш мана шу муқаддас тушунчаларни чуқур англаб етиб, уларни фаолиятида намоён этиши лозимдир. Тадбирда ўз фикр-мулоҳазалари билан сўзга чиққан талабалар Гузал Турдиева, Ҳасан Бекмурзаев, Гуласал Санаева ва бошқалар ёшларда юртпарварлик, миллий гурур ва аъёналарга содиқлик туйғуларини кучайтиришга хизмат қиладиган, мамлакатимизда амалга оширилаётган барча соҳалардаги ислохотларга нисбатан дахлдорлик туйғуси билан яшашга ундайдиган бу каби тадбирларни изчил ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ бўларди. Чунки келажик буюқ давлат қуриш йўлидан борар эканмиз, бундай масъулият ва бурчни бир дақиқа ҳам унутишга ҳаққимиз йўқ дея таъкидладилар.

- Мени жалб этган энг асосий жиҳат

- бу учрашувнинг мавзусидир, - дейди биз билан суҳбатда факультет талабаси Саодат Қурбонова. - Дарҳақиқат, ҳар биримиз ишончга лойиқ бўлишимиз учун яхши билим олишга интилишимиз зарур. Буни Президентимиз таъбири билан айтганда «Бугун ҳеч кимга сир эмаски, биз яшаётган XXI аср- интеллектуал бойлик ҳукмронлик қиладиган аср. Кимки бу ҳақиқатни ўз вақтида англаб олмаса, интеллектуал билим, интеллектуал бойликка интилиш ҳар қайси миллат ва давлат учун кундалик ҳаёт мазмунига айланмаса - бундай давлат жаҳон тараққиёти йўлидан четда қолиб кетиши мукаррар». Ўтказилган ушбу учрашув кучли билим эгаси бўлишдай мақсадни менда янада кучайтирди.

Тадбирга «Шалол» гуруҳининг Ватан, ёшлик, тинчлик мавзуларидаги куй-қўшиқлари янада фойз киритди. Бир гуруҳ ёшлар партия сафига киришга хайрихоҳлик билдирдилар.

♦ ИСТИҚБОЛ

Мамлакатимизда бугун болалар спортини ривожлантиришга катта эътибор қаратилмоқда. Бу борада Президентимизнинг 2002 йил 24 октябрдаги «Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тузиш тўғрисида»ги ва 2004 йил 29 августдаги «Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жамғармаси фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонлари ўзига хос дастуриламал сифатида хизмат қилмоқда.

Спорт — соғлиқ ва муваффақият гарови

БУНГА ЭРИШИШГА ПАРТИЯ
ФАОЛЛАРИ МУНОСИБ ҲИССА
ҚЎШМОҚДА

Анорбой НОРҚУЛОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Амалга оширилаётган саяё-ҳаракатлар самараси ўлароқ, қўллаб-қўлловчи ёшлар қашф этилмоқда. Мамлакат келажиги, тараққиётга дахлдор мазкур вазифаларнинг ҳаётдаги ижросини таъминлашга Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси ҳам муносиб ҳисса қўшишга интилоқда. Хусусан, ЎзМТДП Ширин шаҳар кенгаши томонидан болалар спортини ривожлантириш, ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш борасида бир қатор тадбирлар олиб боришмоқда. Жумладан, болалар ва ўсмирлар ўртасида спорт беллашувлари мунтазам этиб ўтказилмоқда. Маҳаллаларда бир қанча спорт тўғрақлари ташкил этилиб, улар самарали фаолият кўрсатмоқда.

Ана шундай спорт тўғрақларидан бирига партия фаоли, шаҳар кенгаши аъзоси Шамсиддин Қаршиев раҳбарлик қилиб келади. У 22 йилдан буён спорт соҳасида фаолият кўрсатади. Ш.Қаршиев етакчилик қилаётган партия фаоллари ташаббуси билан ташкил этилган «Нурчи» спорт клубидаги футбол тўғрақига 70 нафар 12-13 ёшли болалар жалб этилган. Шамсиддиннинг шоғирдлари сафида иқтидорли ёш футболчилар кўпчилигини ташкил этади. Аслбек Ризоқулов, Бекзод Раҳмонқулов, Хумоюн Файзуллаев, Шаҳзодбек Нурматов, Владислав Гаврилов умидли ёшлардан саналади. Ёш футболчилар шаҳар, вилоят миқёсидаги «Футбол гўнчалари», «Футболимиз келажиги», «Умид кубоги» каби мусобақаларда муваффақиятли иштирок этиб, нуфузли ўринларни қўлга киритдилар. Мазкур тўғрақдан етилиб чиққан ёшлар аниқ кунда Ширин шаҳрининг «Нурчи», Бекобод шаҳрининг «Металлург», «Цементчи» каби футбол жамоаларида тўп сурмоқдалар.

Мазкур жамоадаги йигитлардан умидимиз жуда катта, - дейди биз билан суҳбатда ЎзМТДП Ширин шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Облоқул Аширкулов. - Улар орасидан эртага қўллаб-қўлловчи футболчилар етилиб чиқишига ишонамиз. Партия шаҳар кенгаши ёш футболчиларни доимий равишда қўллаб-қувватлаб, муносиб рағбатлантириб келмоқда.

Биз эса бу каби хайрли ишларда партиядошларимизнинг фаол иштирокидан мамнун бўлиш.

ЎзМТДП ташкилотлари БИР ҲАФТА ИЧИДА

Тўмарис АЪЗАМ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Бандихон туман кенгаши томонидан тумандаги 1-умумтаълим мактабида «Баркамол авлод орзуи» мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Тадбирда мамлакатимизда ёшларнинг билим олишлари, касб-хунар ўрганишлари учун яратилаётган шарт-шароитлар, иқтидор ва имкониятларини рўйбага чиқаришлари учун берилаятган имкониятлар хусусида сўз борди.

Унда иштирок этган ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ш.Бегимқулов, ҳалқ таълими бўлими мудири А.Тўрабоев тадбир мавзуси юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

ЎзМТДП Урганч шаҳар кенгаши томонидан вилоят футбол федерацияси билан ҳамкорликда фахрийлар ўртасида мини футбол мусобақаси ўтказилди. - Спорт инсонни чиниқтирибгина қолмасдан, соғлом фикрлашни ҳам ўргатади, - деди тадбир очилиши маросимида сўзга чиққан ЎзМТДП шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси О.Ўқенов. - Бугунги кунда мамлакатимизда бошқа соҳалар каби спортнинг турли йўналишлари ҳам жадаллик билан ривожланмоқда. Бизни қувонтирган томони шуки, фахрийларимиз ёшларимиз билан тенгма-тенг галаба учун курашишяпти. Уларнинг шижоатиға ҳавас қилмай иложинг йўқ.

Мусобақа якунига кўра голиб гуруҳларга партия шаҳар кенгаши, вилоят ҳокимияти ҳамда вилоят футбол федерацияси томонидан эсдалик совғалари ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгаши томонидан вилоятдаги 26-умумтаълим мактабида ўқувчилар ўртасида «Балли йигитлар» кўрик-танлови ўтказилди.

Кўрик-танловда йигитлар ҳунармандчилик, заковат ва спорт шартлари бўйича беллашдилар. Иштирокчилар барча шартларни пухта бажариб, бор маҳоратларини намойиш этдилар. Ақлий салоҳиятларини белгиллаб берувчи вазифаларни ҳам аъло даражада бажардилар. Голибларга партия вилоят кенгашининг фахрий ёрлиқлари ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

ЎзМТДП Самарқанд шаҳар кенгаши 20-умумтаълим мактабида «Одоб комиллик зийнати» мавзусида тадбир ташкил этди. Унда ЎзМТДП шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ў.Қаршиев сўзга чиқиб, юртимизда ёш авлоднинг ҳам маънави, ҳам жисмонан етук бўлиб улғайишлари учун қилинаётган амалий чора-тадбирлар, уларнинг ҳар томонлама комил инсонлар бўлиб етишишларига хизмат қилишини таъкидлади.

Тадбирда иштирок этган шаҳар ИИБ вояга етмаганлар билан ишлаш бўлими бошлиғи, милиция капитани Ё.Нозимовнинг гиёҳвандликнинг ёшлар ҳаётига салбий таъсири, бундан келиб чиқадиган аянчли оқибатлар, унинг олдини олиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақидаги фикр-мулоҳазалари барчада қизиқиш уйғотди.

ЎзМТДП Фурқат туман кенгаши томонидан туман «Камолот» ЁИХ маданият ва спорт ишлари бўлими билан ҳамкорликда Иқтисодиёт касб-хунар коллежида ўтказилган давра суҳбати «Биз нурли келажакимиз» деб номланиб, унда мамлакатимиз ривожланишининг асоси бўлиши ислохотлар жараёнида ёшларнинг иштироки мавзусида сўз борди. Давра суҳбатида ЎзМТДП туман кенгаши «Ёшлар қаноти» аъзолари фаол иштирок этиб, кенг дунёқараш, чуқур билимга эга бўлган ёшлар жамият таянчи бўла олиши, ҳар бир ёш ана шундай мақсадларни ўз олдига қўйиб, олға қадам ташлашлари ҳақида фикр билдирдилар.

Унда сўзга чиққан ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси М.Маджидова, республика маънавият тарғибот маркази туман бўлими раҳбари М.Рўзमतова, «Камолот» ЁИХ туман кенгаши раиси А.Жўраев, маданият ва спорт ишлари бўлими раҳбари Т.Жўраева ёшлар салоҳияти ва иқтидорларини рўйбага чиқаришга кўмаклашиш мақсадида туманда қилинаётган ишларга тўхталдилар.

ЎзМТДП Наманган шаҳар кенгаши томонидан Наманган тиббиёт коллежида «Баркамол авлод йили» муносабати билан «Фуқаролик жамиятининг шаклланишида баркамол авлод тарбиясининг ўрни ва роли» мавзусида конференция ўтказилди.

Тадбирда ЎзМТДП шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ж.Қаҳҳоров сўзга чиқиб, мамлакат ривож-

жида, жамият шаклланишида ёшлар ўрнининг муҳимлиги ҳамда ҳар бир ота-она, мураббийлар, маҳалла аҳли уларнинг қалбида Ватанга садоқат туйғуси юксалишида, билим олишга иштиёқнинг ортишида, ҳаётда ўз ўринларини топишида кўмакчи бўлишлари лозимлигини таъкидлади.

Конференцияда иштирок этган Ҳамширалар ассоциацияси вилоят бўлими раиси Р.Мансурованинг «Тиббий маданиятни оширишда тиббиёт ҳамшираларининг роли» мавзусидаги маърузаси талаба-ёшларни баҳс-мунозарарга чорлади.

«Ёшлар келажакимиз пойдевори» мавзусидаги давра суҳбати ЎзМТДП Янгиер шаҳар кенгаши томонидан Янгиер шаҳар мактаб-интернатида ўтказилди. Унда партия шаҳар кенгаши аъзолари, «Ёшлар қаноти» фаоллари, шаҳар ҳалқ таълими бўлими вакиллари иштирок этдилар. Тадбирда мамлакатимиз таълим тизимида олиб борилаётган ислохотлар хусусида сўз борди.

Таълим тизимида олиб борилаётган босқичма-босқич ислохотлар тараққиётимиз қафолатидир, - деди тадбирда сўзга чиққан ЎзМТДП шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси А.Файзиёв. - Бизга армон бўлиб келган шарт-шароитларда мустақиллик шарофати билан фарзандларимиз билим олаётгани, юқори чўққиларни забт этаётганидан гурурланамиз. Ҳар бир ўзбек фарзанди қалбида шундай юртда улғаяётганидан фахрланиш ҳисси барқ уриб туриши керак.

Тадбирда ёш авлод қалбида миллий гурур, ўзлиқни англаш, тарихдан гурурланиш тушунчаларини ўстириш борасида фикрлар алмашилди.

Худди шундай тадбирлардан бири ЎзМТДП Тахиятош шаҳар кенгаши томонидан ҳам ташкил этилди. Унда ЎзМТДП шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Д.Джумаев, «Камолот» ЁИХ шаҳар кенгаши раиси Р.Неғматов сўзга чиқиб, «Баркамол авлод йили» да режалаш-тирилган, ёшларнинг билимларини ошириш йўлида қилинадиган амалий ишлар ҳақида гапирдилар.

Тадбирда сўзга чиққан шаҳар ҳалқ таълими бўлимига қарашли спорт мактаби директори П.Уразимбетов давлатимиз томонидан ёшларга яратиб берилган кенг имкониятлар туфайли Тахиятош ёшлари ичидан ҳам бир қатор чемпио-нлар етилиб чиқаётганини, жумладан, ўзи раҳбарлик қиладиган спорт мактаби ўқувчилари ҳам турли олимпиадаларда иштирок этиб, фахри ўринларни қўлга киритаётганини айтиб ўтди. Мазкур мактаб ўқувчиси Бибишора Касимбекова ўқувчилар ўртасида шахмат бўйича Ҳиндистонда ўтказилган чемпионатда биринчи ўринни эгаллагани устозларни қувонтириши билан бирга, уларга бу каби чемпио-нларнинг сафини кенгайтириш йўлида самарали иш олиб бориш масъулиятини ҳам юклашини таъкидлади.

ЎзМТДП Андижон шаҳар кенгаши Чўлпон кинотеатрида «Миллий кинофильмларимиз-миллийлигимиздан дарак берсин» мавзусида давра суҳбати ўтказди. Тадбирда шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Б.Зияев, «Аёллар қаноти» раҳбари Х.Мирзахонова, ОАВ вакили Б.Муминов, киноактёр А.Рустамов иштирок этдилар.

Айни пайтда киносаноатимиз кундан-кунга ривожланиб бораётиб. Бир ойнинг ўзида 5-6та, бориинки унлаб премьералар ўтказилапти, - деди киноактёр А.Рустамов. - Миллий сериалларимиз, киноларимизга юрtdошларимизнинг катта эътибори эса, уларнинг сони ва сифатини янада оширишни талаб этади. Албатта, фаолиятимиз камчиликлардан ҳоли эмас. Бугун яратаятган фильмларимиз замонавийлик ва миллийликни ўзида уйғунлаштира оляптими? Бу саволга жавоб тариқсизда айтиш мумкинки, миллий маданиятимиз ва урф-одатларимиз, бой тарихимиз ва бутунимизнинг ўзида акс эттирган кинолар барчани бирдек қизиқтириши табиий. Ачинарли томони шундаки, кўпчилик режиссёрларимиз фарғга тақлид қилишмоқда. Кўриниб турибдики, шиддат билан ривожланиб бораётган бугунги даврда фуқаролар, айниқса, ёшлар маънавияти, маданияти ва дунёқароши ўсишига хизмат қиладиган киноасарлар яратиш вазифасининг долзарблиги ортиб бораверади.

Талаба-ёшлар, тадбир иштирокчилари киношодкорларга ўзларини қизиқтирган саволлар билан му-рожаат қилишди ҳамда фикр-мулоҳазаларини билдирди.

♦ ТАДБИР

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Қоровулбозор туман кенгаши «Аёллар қаноти» томонидан туман маданият саройида «Аёл борки олам мунаввар» мавзусида катта тадбир ўтказилди. Унда туман марказий касалхонаси, туман саломатлик маркази, туман маданият саройи ишчи-ходимлари, 8-сон иқтидорли болалар лицейи ўқитувчилари ҳамда туманда кўзга кўринган намунали оилалар вакиллари иштирок этишди.

Хотин-қизлар фаоллигини ошириш

ЎзМТДП «АЁЛЛАР ҚАНОТИ» ФАОЛИЯТИНИНГ
АСОСИЙ МАҚСАДЛАРИДАН БИРИ

Маннон ОТАБОЙ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Тадбирни ЎзМТДП туман кенгаши «Аёллар қаноти» раҳбари Замира Шаропова очаркан, - биз аёллар шунинг биламизки, мустақилликнинг дастлабки кўнларидан бошлаб аёлларимизнинг жамиятдаги ўрнини ошириш, шунингдек, қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланган. Қолаверса, сайлов тўғрисидаги мавжуд қонунларимизда Президентимиз ташаббуси билан Олий Мажлис ва маҳаллий ҳокимият вакиллик органларига номзод кўрсатишда ҳар қайси сиёсий партия томонидан хотин-қизларга камиди 30 фоиз ўрин ажратиб белгиллаб қўйилганлигининг ўзи ҳам биз аёлларга бўлган юсак эътибор ва ғамхўрлик намунасидир. Аёл она, соғлом ва маънавий етук оналардан эса баркамол фарзандлар туғилади. Шунинг учун туманимиз хотин-қизлари орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб-ташвиқ қилишни асосий вазифамиз деб биламиз, - дея сўзини якунлади етакчи.

Жумладан, тадбирда сўзга чиққан туман саломатлик маркази бош ҳақими Амина Ҳикматова хотин-қизларда учрайдиган камчилик касаллигининг олдини олиш чора-тадбирлари ва бу борада ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган ишлар ҳақида

гапирди.

Шундан сўнг Қоровулбозор туман марказий касалхонаси бош ҳақими Умид Тошев маърузачиларнинг фикрини қўллаб-қувватлаб сўзга чиқди. Унинг таъкидлашича 2009 йилда оналар ва болалар ўлими 2008 йилга нисбатан анчагина камайган. Бош ҳақим томонидан ушбу ижобий кўрсаткичлар аҳоли ўртасида турмуш даражаси яхшиланиши ва тиббий маданият ва хизматнинг ошганилиги билан боғлиқлиги алоҳида таъкидланди.

Бундан ташқари, тадбирда иштирок этаётган намунали оила беклари ҳам ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Менинг 4 келиним, 4 набира ва авараларим бор, - дейди Роҳатой Раҳмонова. - Мен уларнинг ардоғида қарилик гаштини суряпман. Уғил-қизларим ва келинларим мактабда ёшларга сабоқ беришди, турмуш шaroитимиз йилдан-йил яхшиланиб бормоқда. Данагидан мағзи ширин, дегандай набира-абирларим тарбиясида ўзимда кўпроқ масъулият сезаяпман. Уларга алла айтиб, миллий қадриятларимиз, ўзбек халқ эртаклари ва ота-болаларимиз жасоратларидан кўпроқ сўзлаб бераман. Бу уларни Ватанга, элу юртига садоқатли, меҳр-оқибатли бўлиб вояга етишида муҳим рол ўйнайди.

Тадбир якунида туман маданият уйи санъаткорлари томонидан Ватан ва ота-оналар шаънини улуғловчи куй-қўшиқлар янграб, иштирокчилар кўнглига завқ-шавқ улашди.

ФАН, МАДАНИЯТ, ТЕХНОЛОГИЯ

◆ ФАН ВА ТАЪЛИМ

Хозирги пайтда республикаимиздаги 260 га яқин илмий-тадқиқот, олий таълим, тажриба-конструкторлик ва кичик инновация марказларида 24 мингга яқин олимлар, тадқиқотчилар ва бошқа юқори малакали мутахассислар фаолият кўрсатишмоқда. Давлат бюджетидан молиялаштирилган илмий-техника дастурлари доирасидаги фундаментал, амалий тадқиқотлар ва инновация ишларини бажаришда 8 мингдан ортқ илмий ходим қатнашмоқда.

Иқтидорли ёшлар — юксак салоҳият омили

Сайдилла ГУЛЯМОВ,
ЎЗР ФА Ёш олимлар Кенгаши раиси,
юридик фанлари доктори,
профессор

Интеллектуал бойлик асрида юксак интеллектуал салоҳиятга эга халқ жадал ривожланади

Ислом КАРИМОВ

Жорий йилда ўтказилган таҳлилларга кўра илмий-техника дастурларини бажаришда иштирок этётган ёш олимлар ва тадқиқотчилар сони умумига кўра 11 фоизни ташкил этади. 40 ёшгача бўлганлар лойиҳа ишларида: фундаментал тадқиқотларда 4 фоизни, амалий тадқиқотларда 9,5 фоизни, инновация тадқиқотларда 5,2 фоизни ташкил этади. Бундан маълумки, иқтидорли ёшлар билан ишлаш, яъни уларни излаш, кўмак бериш, рағбатлантиришни янада кучайтириш зарур. Уларни рағбатлантириш ҳамда кўлга киритилган ютуқларини ҳаётга татбиқ этиш, жамиятдаги мавқеини юксалтириш мақсадида 2007 йилдан бошлаб Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тизимида 12 та йўналиш бўйича иқтидорли талабалар, аспирантлар, докторантлар ва тадқиқотчиларнинг энг яхши илмий ишлари учун республика танлови ўтказилмоқда. Танлов ғолиблари пул мукофотлари, фахрий ёрлик ва дипломлар билан тақдирланишди, шунингдек энг яхши ишлар илмий журналларда чоп этилади. Бу каби тадбирлар Соғлиқни сақлаш, Қишлоқ ва сув хўжалиги, Халқ таълими вазирликлари тизимида ҳам ўтказилмоқда. Президентимиз ташаббуси билан ҳар йили ташкил этиладиган инновацион ғоялар, технологиялар ва лойиҳалар ярмаркаси фан ва ишлаб чиқариш интеграциясини амалга оширишнинг муҳим омилига айланиб улгурди. Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозни бартараф этиш ва жаҳон бозорида янги марраларга чиқишнинг ишончли йўлидир», деб қайд қилинган. Сўнгги икки йил давомида ўтказилган инновация ярмаркалари бу фикрнинг яққол далили бўла олади. Ёшларнинг илмий салоҳиятини тараққий эттириш тегишли тармоқлари — техник ва

технологик муаммоларни ҳал қилиш жараёнидаги жалб этиш мақсадида уларнинг ғоялари ва ишланмалари инновация ярмаркаси доирасида намойиш этилмоқда. Бироқ, ярмарка доирасида тузилган мингга яқин шартномалар ва келишув баённомаларининг атиги 7 фоизи ёш олимларнинг ишланмаларига тегишлидир. Ёш олимлар ва иқтидорли мутахассисларимиз турли дастурлар доирасидаги халқаро лойиҳаларда ҳам иштирок этмокдалар. Охириги йилларда ИНТАС дастури ва Еттинчи доиравий дастурларда Фанлар академияси институтларидан, Ўзбекистон Миллий университетида, «Фан ва тараққиёт» илмий-технологик мажмуасидан, Тошкент Давлат аграр университетида 20 дан ортқ иқтидорли ёш олимларимиз Нидерландия, Германия, Франция, Бельгия, Чехия Республикаси, Буюк Британия, Финляндияда номзодлик ва докторлик диссертацияларини тайёрлаш. грантларида иштирок этишга лойиқ деб топилди. Дикқатга сазовор жиҳати шуки, табиий ва аниқ фанларнинг ядро физикаси, иссиқлик физикаси, астрофизика, гелиоматериалшунослик, биология, микробиология, кимё ва табиий бирикмалар кимёси, сейсмология йўналишларида ва бошқа кўплаб соҳаларда тажрибали ва салоҳиятли йирик олимлар — академик ва фан докторлари раҳбарлигида ёшлар томонидан истиқболли тадқиқотлар олиб борилмоқда. Шу ўринда қайд қилиш кераки, уларнинг аспирантурага кириш ҳамда номзодлик имтиҳонларини фақат таълим бериш орқали амалга оширишда ёшлар томонидан истиқболли тадқиқотлар олиб борилмоқда. ЎЗР ФА Илмий-ўқув маркази самарали фаолият кўрсатмоқда. Махсус фан бўлими, фалсафа, миллий истиқлол ғояси ва фан методологияси, чет тиллари ҳамда информация технологиялари кафедраларида академиклар, профессор ва доцентлар ўқув-методик ишларини яхши йўлга қўйишган. Хар йили шу фанларнинг умумий ҳисобига кўра аспирант ва тадқиқотчилардан 1000-1200 та

имтиҳон олинади.

Ислом Каримовнинг 2006 йил 7 августдаги «Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш ва бошқаришни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори истиқболли илмий тадқиқотларни рағбатлантиришда янги босқични бошлаб берди. Мазкур Қарорда белгиланган тадбирларнинг ҳаётга татбиқ этилиши илмий лойиҳаларни шакллантириш ва уларни молиялаш, фан ва техникани ривожлантиришнинг устувор йўналишларини мамлакатни ижтимоий-иқтисодий тараққий эттириш вазифаларидан келиб чиқиб белгиланган, шунингдек, иқтидорли ёшларни илмий-тадқиқот ишларига янада фаол жалб қилиш имконини беради. Ёш олимларни рағбатлантириш

◆ Бундан ташқари, фаннинг долзарб йўналишлари муаммоларини ечишга йўналтирилган 54 та лойиҳа экспертиза қилинди. Молиявий маблағлар имкониятидан келиб чиқиб, математика, механика ва информатика, физика ва астрономия, кимё, биология ва тиббиёт, бозор иқтисодиёти, давлат ва ҳуқуқ назарияси ҳамда ижтимоий-гуманитар фанлар йўналишлари бўйича 7 та илмий лойиҳа молиялаштиришга тавсия этилди.

ва қўллаб-қувватлаш, аспирантлар ҳамда талаба-магистрларни илмий фаолиятга жалб қилиш мақсадида ёш олимлар ўртасида фундаментал тадқиқотлар танлови ўтказиб келинмоқда ва шу асосда илмий-техник дастурлар ҳамда лойиҳалар шакллантирилмоқда. Икки йил давомида ёш олимларнинг 110 та фундаментал лойиҳаларини молиялаштириш учун давлат бюджетидан 655 миллион сўм ажратилган. Бундан ташқари, фаннинг долзарб йўналишлари муаммоларини ечишга йўналтирилган 54 та лойиҳа экспертиза қилинди. Молиявий маблағлар ва имкониятидан келиб чиқиб, математика, механика ва информатика, физика ва астрономия, кимё, биология ва тиббиёт, бозор иқтисодиёти, давлат ва ҳуқуқ назарияси ҳамда

ижтимоий-гуманитар фанлар йўналишлари бўйича 7 та илмий лойиҳа молиялаштиришга тавсия этилди. 2007-2011 йиллар мобайнида бажарилиши мўлжалланган фундаментал тадқиқотлар лойиҳалари танловида ижрочиларнинг камида 30 фоизи ёшлардан иборат бўлиши назарда тутилган. Булардан ташқари 2009 йилда ёшларнинг халқаро «Т.Л/АЗ» мукофоти танлови ўтказилди. Танлов натижаларига кўра физика, математика, кимё ва биология фанлари йўналишлари бўйича 4 нафар ғолиб аниқланди ва ҳар бири 500 АҚШ доллари миқдоридagi мукофотга тавсия этилди.

Ислом Каримов «Бутун жамиятимиз ҳаётини тубдан янгилашнинг асосий шарти ва гарови бўлмиш таълим ва тарбия масаласи келажакда ҳам доимий этиборимиз марказида бўлиши шарт», деб қайд қилиш бегиз эмас. Шунинг учун ҳам таълим ва фан интеграциясини кучайтириш, юқори малакали кадрлар тайёрлашда академик фаннинг илмий-техник салоҳиятидан янада унмилроқ фойдаланиш асносида олий таълим муассасалари ўқув жараёнида кенг иштирокини таъминлаш, магистратура ва бакалаврият талабалари орасидан иқтидорли ёшларни илмий-тадқиқот ишларига фаол жалб этиш ҳамда олий таълим ва олий ўқув юртидан кейинги таълим босқичлари ўртасидаги узвийлик ва узлуқсизлиқни таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан Фанлар академияси ҳамкорлигида 2006 йил 22 июнда «Фан ва таълим интеграцияси тўғрисида»ги қўшма қарори қабул қилинган эди. Қўшма қарорда ёшларни талабалик курсиданоқ катта илм-фан йўлига қорлаш мақсадида Фанлар академиясининг илмий ва илмий-техник салоҳиятидан кенг фойдаланиб маърузалар, лаборатория машғулотлари ва малакавий амалиёт ўтиш, ушбу жараёнда олим ва мутахассисларни жалб қилиш, олий таълим му-

этибор марказида турган, энг илғор, истиқболли илмий изланиш ва тадқиқот ишларини юртимизда ривожлантириш мақсадида Фанлар академияси ва олий ўқув юртлари таркибида янги лабораторияларни ташкил қилиш, уларнинг ривожланган мамлакатлардаги илм-фан марказлари билан самарали ҳамкорлик алоқалари ўрнатишга эришишимиз керак», деб таъкидлади.

Олимларимизнинг замонавий тадқиқот ишлари, янги технологияларни яратишларида Хитой, Германия, Италия, Франция, Япония, Жанубий Корея, Ҳиндистон сингари кўплаб мамлакатлар илмий марказлари билан олиб борилаётган ҳамкорлик натижаларида ҳам унинг самараси яққол кўриниб турибди.

Минтақавий тузилмалар ва олий ўқув юртларидан иқтидорли ёшларни академия институтларига жалб қилиш ҳисобига ёш аспирантлар ва тадқиқотчилар сонини кўпайтириш лозим. Шунингдек, ёш олимларнинг тугалланган ишланмаларини иқтисодиёт тармоқларига жорий қилиш ишларининг самарадорлигини ошириш учун вазирликлар, идоралар, йирик корхона ва хўжаликлар билан ҳамкорликни кучайтириш керак.

Мамлакатимиз раҳбари кўрсатмасидан келиб чиқиб Фанлар академияси тизимида аспирантура фаолиятини янада яхшилаш ва иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш учун бир қатор чора-тадбирларни амалга ошириш лозим. Жумладан, аспирантларни фаоллаштириш, мустақил ишлашнинг тезроқ ўрганишлари ва моддий манфаатдорликларини ошириш учун ёш олимлар танлови қаторида аспирантлар учун грантлар танловини ташкил қилиш ва уларнинг мавжуд бўлган грантлар танловида иштирокини таъминлаш, аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлаш тизимидаги баъзи бир керакликларни тўсиқларни (масалан, диссертация мавзулари ва диссертациянинг расмий ҳимоялари оид тегишли маълумотларни ОАК бюллетенларида эълон қилиш тартибини) енгиллаштириш керак. Амалиётдан маълумки, диссертация мавзулари илмий Кенгашга тасдиқлангандан сўнг то иш ихтисослашган Кенгашга тавсия этилгунга қадар бир неча марта ўзгариши мумкин. Диссертация ҳимояси бўйича ОАК бюллетенида эълон чиқариш учун бир қатор қўшимча ҳужжатларни тайёрлаш керак бўлади ва ушбу жараён айрим ҳолларда экспертнинг субъектив фикри асосида бир неча ойга қўйилиб кетмоқда. Шунингдек, иқтидорли ёшларни бир-икки йилга хорижга малака оширишга жўнатиш ташкил қилиш ниҳоятда зарур, деб ўйлаймиз.

Дарҳақиқат, Фанлар академияси — кадрлар ўчоги, айниқса ёш олимлар маскани бўлишини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2010 йили «Баркамол авлод йили» деб эълон қилиши муносабати билан унда фаолият кўрсатаётган ёш олимларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, иқтидорли ёшларни илм-фанга жалб қилиш, уларнинг илғор, истиқболли илмий изланиш ва тадқиқот ишларида иштирокини таъминлаш учун «Ёш олимлар кенгаши» фаолияти янада такомиллаштирилмоқда. Бу истиқболли йўналишни қайта тиклаш ва янгиларини тузиш, ЎЗР ФА институтлари ва Марказларни илмий кенгашлари таркибига «Ёш олимлар кенгаши» раисининг киритилиши, баробарида диссертация ишларини ҳимояга олиб чиқишда «Ёш олимлар кенгаши» ҳулосаларини инобатга олиниши, янги лабораториялар ташкил қилиш, хорижий илмий марказлар билан ҳамкорликни йўлга қўйишда «Ёш олимлар кенгаши»нинг фаол иштироки таъминланиши қайд қилинди. Шунингдек, ЎЗР ФА Фундаментал тадқиқотларни қўллаб-қувватлаш Фондига «Ёш олимлар кенгаши» раисининг 2010-2011 йиллар учун эълон қилинган илмий лойиҳалари танловида иштирокини таъминлаш вазифаси юклатилди.

◆ КАДРИЯТ

Кураш халқимизнинг қадимий спорт турларидан бўлиб, миллимиз маданий меросининг ажралмас қисмидир. Унинг келиб чиқиши уч минг йиллик тарихга эга. Бугунги кунда Юртбошимизнинг бевосита қўллаб-қувватлашлари билан ўзбек кураши қайта тикланиб, янги спорт тури сифатида халқаро майдонларда ривожланиб келмоқда.

Миллий курашимиз жаҳон кезмоқда

1998 йилда Тошкентда Европа, Осиё ва Жанубий Американинг 28 та мамлакат вакиллари иштирокида Халқаро Кураш Ассоциацияси ташкил этилди. Ушбу Ассоциация томонидан ўтган йиллар мобайнида Тошкент, Термиз, Шаҳрисабз, Анталия, Будапешт, Ереван, Улан-Батор, Тверь шаҳарлари, шунингдек, Украина, Греция ва Жанубий Африка, Доминик Республикаларида ёшлар, катталар ва фахрийлар ўртасида жаҳон чемпионатлари ташкил этилди. Дунёнинг турли бурчакларида 250 га яқин халқаро турнирлар, мусобақалар ва семинарлар ўтказилди.

2009 йил - ўзбек курашининг халқаро миқёсда кенг қўл оч ёзиб ривожланиши учун муваффақиятли ва самарали давр бўлди. Яқка кураш турлари бўйича Биринчи Осиё ўйинлари (Таиланд) ва Ёпиқ иншоотларда Учинчи Осиё ўйинлари (Вьетнам) каби йирик расмий мусобақаларда катта ютуқларга эришилди.

Яқинда Олимпия Шон-шухрати музейида Халқаро Кураш Ассоциацияси томонидан 2009 йилги мусобақаларга бағишланган «ІКАнинг энг яхши воқеалари ва инсонлари» номли тадбири бўлиб ўтди. Унда бир қанча йўналишлар бўйича йилнинг энг яхши номинация совриндорлари эълон қилинди. Жумладан, 2009-йилда Грецияда ўтказилган Ислом Каримов V-халқаро мусобақасига «Йилнинг энг яхши турнири», Франция кураш федерацияси президенти Бернард Кабос Дюамельга «Ўзбек курашини халқаро майдонда омдаллаштиришга қўшган ҳиссаси учун», Япония Кураш федерацияси Бош котиби, Халқаро Кураш Ассоциацияси Президентининг маслаҳатчиси Хидео Камагага «Ўзбек курашининг энг яхши халқаро тарғиботчиси», Осиё Кураш Конфедерациясига «Йилнинг энг яхши конфедерацияси» ва яна бир қанча йўналишлар бўйича совринлар топширилди.

— Миллий спорт туримиз саналган кураш йилдан йилга ривожланиб бормоқда, - дейди биз билан суҳбатда «ІКА» бош котиби Умид Ёқубов. - Спортимизни халқаро майдондаги нуфузини янада ошириш мақсадида 15 та номинация эълон қилдик. Бу албатта курашимизни халқаро майдонда ўз ўрнини эгаллашга ёрдам беради. 2009 йилдаги энг катта воқеа — бу жанг курашини халқаро кураш ассоциацияси таркибига киритилган бўлди. 2010 йилда ҳам бир қатор нуфузли тадбирларимиз тақвим режага киритилган. Олдимида турган энг катта масала бу албатта Курашни олимпия ўйинлари дастурига киритиш. Бу борада ҳам қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Ҳамюртимиз Шерали Жўраев эса «Йилнинг энг яхши техникаси» йўналиши бўйича дунёда тенгсиз полвон деб топилди. Мохир курашимиз учун ўтган йил анча омдли келди. Хусусан, у 2009 йили ўтказилган катталар ўртасида Жаҳон чемпиони ва Таиландда ўтган яқка кураш турлари бўйича Биринчи Осиё ўйинларининг 90 кг. вазн тоифасида ғолибликни қўлга киритди. Ортдошларимизнинг ушбу нуфузли беллашулардаги ажойиб иштироки, улкан ғалабалари мухлис мутахассислар томонидан юксак баҳоланди.

— Мени 2009 йилдаги меҳнатларимни Ассоциация шундай мукофотга лойиқ қўришганидан жуда хурсандман. 2010 йилда ҳам бундан-да юқори совринларни қўлга киритишга ҳаракат қиламан. Бу мени кейинги мусобақаларда янада юқори натижа кўрсатиш ва масъулият билан кураш тушишга ундайди. Агар курашимиз Олимпиада дастуридан ўрин олса унда иштирок этиш учун бор имкониятимни ишга соламан. Ёш курашчиларимизга халқаро мусобақаларда совринли натижаларни қўлга киритишлари тилакдошман.

Халқаро Кураш Ассоциацияси ўзбек кадрларидан бири бўлмиш ўзбек курашини улуглаб, жаҳон аренасига олиб чиқишда жонбозлик кўрсатаётган спорт ташкилотларидан бири бўлиб, унинг келажакдаги бош мақсади миллий спорт туримиз бўлган курашни ёзи Олимпия ўйинлари дастурига киритишга қаратилгандир.

Аббас УМАРҚУЛОВ

МАЪНАВИЯТ

СИЙМОЛАРИМИЗ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Мазкур фаолият ҳали янги бўлганлиги учун уни йилдан-йилга ривожлантириш, белгиланган фанларни ҳаётий эҳтиёжлар ечимига яқинлаштиришга аҳамият берилмоқда. Чунки жаҳон тажрибасида ижтимоий иш мазмун-моҳиятини кенгайтириш ҳамда уни жамият аъзолари, айниқса эҳтиёжмандларга яқинлаштириш, олийжаноблаштириш, соддалаштириш ҳаракати бормоқда.

2008-2009 ўқув йилидан бошлаб институт ректорати ташаббуси билан таълим даргоҳининг "Ижтимоий иш" факультети 2-босқич ўзбек ва рус гуруҳларида 36 соатлик "Навоийнинг ижтимоий фаолияти" ўқув курси тақриб сифатида синаб кўрилмоқда. Унинг ижтимоий фаолияти адабий-бадий фаолияти билан чамбарчас боғлиқлигини биланмиз. Гап Алишер Навоий ҳақида борар экан, албатта шоир Навоий

мударрисларига ҳақ-маош тўлашдан тортиб, ер майдонларини қандай қилиб вақф қилиб, у ёки бу субъектга бириктириб бериш тартиб-қоидалари батафсил баён қилинган. Албатта, ундаги амалиётларни бугунги кунда айнан қўллаш маъносидан эмас, балки ўша замонларда Хўросонда иқтисодий сиёсат қандай бўлганини чуқурроқ тасаввур қилиш, қолаверса, ўша пайтдаги вазиятга Навоийнинг муносаба-

ятини ўрганиш ишига ёндашувни тубдан кўриб чиқиш керак, деб ўйлайман.

Институтнинг икки гуруҳидаги ўқитилган ортқ талабаларнинг деярли барчаси "Навоийнинг ижтимоий фаолияти" курси улар учун жуда қизиқарли маълумотлар берганлигини, шоирнинг ижтимоий фаолияти ва тақдирдаги қизиқарли воқеалар катта қизиқиш уйғотганини таъкидлашди. Уларга шоир ва давлат арбобининг адабий-бадий фаолияти ижтимоий фаолиятдан ҳеч вақт айро бўлмаганлиги, бири-иккинчисига халақит бермасдан, бал-

ларини бартараф қилишга умрини бағишлагани, бу йўлда ўз соғлигини ҳам, вақтини ҳам аямаганини буюк жасорат дейиш мумкин. Бундай ижтимоий фаолиятни сон ва сифат билан таърифлаш мушкул.

Навоий Хўросон юртининг оддий фуқароси сифатида ўзи учун ҳам яшаганим, деган савол тез-тез кўнгилга келади. У ҳақда бизгача замондошларимиз эсдаликлар ва тарихчилар ёзиб қолдирган манбаларни қўзғатсангиз, Навоий бетақор шахс эканлигини кўрасиз. У эснани танигандан бошлаб миллати, халқи ва иходкор шоғирдлари учун яшади, фикри-зиқри юрт

✱ *Мутафаккирнинг умри кўпроқ давлат ишларида ўтаётган бўлсада, худо берган буюк истеъдоди тақозо қилган ишни, яъни қалб эҳтиёжини - ўз халқи олдидаги шоирлик бурчини бир зум ҳам унутмади. Асарларида мадҳ этган адабий қаҳрамонлар мисолида халқини, қардошларини ўзининг олийжаноб ғояларидан баҳраманд этишга интилди.*

Навоийнинг ижтимоий фаолияти

ТАДҚИҚОТЧИЛАР НИГОҲИДА

ти қандай бўлганини билиш учун ҳам унинг ижтимоий-иқтисодий фаолиятини ўрганиш фойдали.

Навоий ижтимоий фаолиятини ўрганишни мақсад қилган махсус курс ташкил этилаётгани муносабати билан бир нечта навоийшунос-

ки бир сиймо жисмида ажиб бир яқдрилиқни ташкил этгани, бу элулус башарига хизмат қилгани аниқ мисолларда очиб берилди.

Алишер Навоий ҳақида, унинг фаолияти ва ўз халқига етказган фойдалари ҳақида фикр юритганда аввало унинг дўсти, маслакдоши ва айни пайтда ўша замон таомилларига қатъий риоя қилиб давлатни бошқаришга интилган Хўросон ҳукмдори, Тежурийлар авлодининг вакили Ҳусайн Бойқаронинг унга берган баҳоси низоҳатда муҳимдир. Тарихчи Мирхонд ўзининг "Равзат ус-сафо" асарида ёзади: "Ҳокони мансур (Ҳусайн Бойқаро демокчи) унга йўллаган мактубларида ул жанобнинг лақабларини бундай деб ёзар эдилар: "жаноб ҳидоятмаоб, маоли оёт, зубдаи арбоб дину давлат, қуввати асҳоб мулку миллат муассис ал-хайрот, муваффақ ул-мубаррот, рухн ус-салтана; ёътизод ул-мулк, эътимом ад-давлати ҳоконий, муқараби султоний, низом ул-ҳақиқат, вад-дин амир Алишер... (яъни ҳидоят эгаси, шараф ва ҳурматнинг қайтиш жойи, дину давлат арбобларининг сараси, мулку миллат эгаларининг етакчиси, хайру эҳсонларни таъсис этувчи, хайру эҳсон муассисларига раванқ берувчи, салтанат устуни, подшоҳларни қўлидан етакловчи, ҳокон давлатининг умиди, султон ҳазратларининг яқин дўсти, ҳақиқат ва дин низоми амир Алишер...)".

Навоийнинг ижтимоий фаолияти деганда, албатта унинг олийжаноб ишлари, раиятга кўрсатган меҳрибонликлари, илму толибларга ҳомийликлари, қурдирган кўприклару мадрасалари, хонақоҳу масжидлари, ҳаммому ховузалари, йўллару ариқлари кўз олдимизга келиши табиий. Ҳусайн Бойқаро Хўросон тахтини эгаллагач, дўсти Навоийга берган муҳдорлик лавозимидан то Астрообдига ҳокимликка тайинлангунгача ўтган 30 йиллик даврдаги ижтимоий-иқтисодий фаолияти давомида бунёд этган катта-кичик объектлардан ташқари, мамлакатда тинчликни қафолатлагани, шоҳ ва шаҳзодалар ўртасидаги тахт талаш-

қилар билан учрашдим. Масалан, **таниқли навоийшунос Султонмурод Олим шундай дейди:** - Биз - навоийшунослар унинг ижодини маълум маънода тақсимлаб олганмиз, десам ҳам бўлади. Ким рубоийлари, ким ғазаллари, ким унинг асарлари таржималари бўйича номдор мутахассис. Унинг таржимаи ҳоли, ҳусусан, ижтимоий фаолияти бўйича бир нима дейиш қийин. Бу жуда долзарб масала, ушбу мавзу ўз тадқиқотчиларини қўтиб ётибди. Чамаси, 40 йиллар илгари устозимиз Иззат Султон "Навоийнинг қалб дафтери" деган китоб чоп эттирган эди. Ана шу китобдан сўнг бошқа муаллифлар Навоийнинг ижтимоий фаолиятига махсус мурожаат қилганларини эслай олмайдим. Мутафаккир ижодининг турли йўналишларида номзодлик, докторлик ишлари анчагина, лекин ижтимоий фаолиятдан ёқлаган олим ҳозирча йўқ. Шундай экан, бу масалани, айниқса, ҳозирги даврда махсус курс сифатида ўрганиш жуда долзарб.

Равшан Махмудов, фалсафа фанлари номзоди, доцент:

- Навоийнинг ижтимоий фаолияти ҳозирги вақтда жуда долзарб масала, айниқса Президентнинг "Юксак маънавият - энгилмас куч" китобида Навоийга берилган баҳодан кейин унинг ижодини ва фаоли-

тинчилигини, дўсти Ҳусайн Бойқаронинг давлати раванқига ўзни фидо қилиш билан ўтди.

Давлат арбоби, "Ҳамса" тўзган саноқли шоирлардан бири бўлган Навоий жуда камтарона ҳаёт кечирди, молу давлат ва бойликлари, ер майдонларини бос-бутун раиятга бағишлади. Тарихчи Хондамир ва Навоийнинг бошқа замондошлари бу ҳақда ёзиб қолдирган. Таниқли тарихчи олимиз Бўрибой Аҳмедовнинг 1965 йили "Фан" нашриётида чоп этилган "Хондамир" рисоласида келтирилган бир факт: "1500 йилнинг охирида Султон Ҳусайн Астрообда ўғли Мухаммад Ҳусайн исёнини бостириш билан овора эди. У ана шу кўнлари Ҳирот ҳокими Муборизиддин Валибекка нишон юбориб, зарур бўлиб қолган харажатлар учун фавқулодда ҳарбий солиқ жорий қилиб, Ҳирот ва унинг атрофидаги туманлардан 100 минг динар кепакий, яъни қумуш оқча тўлаб жўнатишни буюрди. Амир Валибек туманлардан унинг ярмини тўплай олди ҳолос. Қолганини Ҳирот аҳолисидан жон солими сифатида тўлашга қарор қилди. Бу жуда оғир шарт эди. Валибекнинг бу қарорини эшитиб, у Ҳирот аҳолиси гарданига тушаётган 50 минг динар маблағни ўзининг ҳусурий жа-

дас жадаллидаги бир мавзу "Хўросон дипломатиясида Навоийнинг роли" деб аталган. Хўш, дипломатиянинг ижтимоий ишга ёки шоир дипломатик фаолиятининг ижтимоий ишга нима алоқаси бор? Албатта, бевосита алоқаси бор. Тинчлик-товушликни қафолатлаш қўшничилик алоқаларини мустақамлаш билан боғлиқ эди. Ҳусайн Бойқаро давлати дипломатиясида Навоийнинг роли шундаки, у қўшни давлатлар, султонлар билан ўзаро алоқалар ўрнатишда юксак инсоний мезонларга амал қилганини кўраимиз. Ғарб билан ҳам, Шарқ билан ҳам тенглик ва ўзаро маданий-маърифий алоқаларни қучайтиришга устуворлик берилган. Мутафаккир бу ишларнинг бошида турарди. Ўша вақтда Хўросонда ҳукм сурган қисқа муддатли тинчлик амир сифатида унинг моҳирлик билан олиб борган дипломатик фаолияти туйғали эди, деб бемалол айта оламиз. Бунга султон Ҳусайн Бойқаро ҳам бир неча бор тан берган ва таъкидлаган. Масалан, туркман султонини Якубек билан у яқин дўст бўлган. Манбаларда бу ҳақда аниқ хабарлар берилган. Шоҳ ва султонлар ўртасидаги алоқалар унинг ташаббуси билан маданий ва адабий алоқалар

шаклида доимо бойиб борган. Шу маънода дипломатик алоқалар аллома ижтимоий фаолиятининг муҳим бўғинларидан бири эди.

Қўшни мамлакатлар билан дипломатик алоқаларнинг куруқ расмий-қийматли қийфасини самимийлаштиришда, уни халқ дипломатиясига айланатиришда Навоий қўллаган усул янги бир анъананинг вужудга келишига туртки бўлган. Эълчилар карвонидида шоирнинг ўзи ва устозлари тузган девонлар фақатгина қўшни мамлакатларга эмас, балки Хўросон юртининг турли минтақалари амир ва бекларига ҳам тинимсиз жўнатиб турилган. Мутафаккирнинг умри кўпроқ давлат ишларида ўтаётган бўлсада, худо берган буюк истеъдоди тақозо қилган ишни, яъни қалб эҳтиёжини - ўз халқи олдидаги шоирлик бурчини бир зум ҳам унутмади. Асарларида мадҳ этган адабий қаҳрамонлар мисолида халқини, қардошларини ўзининг олийжаноб ғояларидан баҳраманд этишга интилди. Бу ўрта асрлардаги адабий-бадий ҳамкорлиқнинг нафис намуналаридан биридир. Мутафаккир ўз замонаси таомилларини чуқур билар, унга риоя қилар, ҳам шоир, ҳам давлат арбоби сифатида ўз юрти нуфузини мустақамлашга бел боғлаган эди. Унинг ғазалларидан бирда куйидаги сатрларни ўқиймиз:

**Не мулк ичраки бир
фармон йибордим,
Анинг забтига бир
девор йибордим.**

Навоийдек шоирдан, давлат арбобидан шеърин девон ва мактуб олишни кўпгина султонлар ўзларига шараф деб билган.

Навоий умри давомида 300 дан ортқ турли иморатлар ҳамда ижтимоий-маиший нуқталар қурдирди. Султон Ҳусайн Бойқаро томонидан ўзига ахратиб берилган катта ер майдонини ўзи қурдирган масжид ва мадрасаларга вақф қилиб, яъни доимий фойдаланиш учун бириктириб берди. Ана шундай олийжаноб, ибратли амаллари ҳамда юксак ижодий мероси унинг номини ва ибратини тарихда мангула қолдирди. Мана, унинг шу олийжаноблигини беш юз йиллардан кейин ҳам биз - авлодлари гурур билан тилга олмақдамиз.

Биз Навоийдек мутафаккирларни дунёга берган халқимиз ва унинг қалбига ёнган олов бугунги авлодлар ораида ҳам ёниши шубҳасиз. Ана шу мангу олов Мир Алишер Навоий ижтимоий фаолиятини фақат бир ёки бир неча нуқталарда эмас, балки барча таълим муассасаларида, шунингдек, янги жамиятнинг барча вакиллари, ҳусусан, тадбиркорлар, ишбилармонлар, фермерлар ўртасида янада кенгрок ўрганишни тақозо этмоқда.

**Илёс ҚУВОНДИКОВ,
тадқиқотчи**

✦ ТЎҒРИ СЎЗ

Табиат «ижод» этган нодир манзараларни яратиш ҳали ҳеч кимга насиб этган эмас. Жиззах вилояти ҳудудидида жойлашган Темур дарвозаси ҳам шу фикрни исботлаб тургандай...

Харсангтошдаги битиклар

УЛАРНИ ҚЎЛБОЛА «ХАТТОТ»ЛАРНИНГ ТАҲДИДИДАН КИМ АСРАЙДИ?

Пардабой ТОҶИБОВЕВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Туркистон ва Нурота тизма тоғларини ажратиб турган бу дара турли номлар билан аталди келинади. Баъзилар уни Темир хонлуг (туркий темир дарвоза) дейишса, қолганлар уни Соҳибқирон номи билан боғлашади. Баъзилар эса Илон ўтти деб, дарадан оқиб ўтувчи Сангзор дарёсининг буралиб-буралиб оқишига менгзайдилар. Нима бўлганда ҳам бу сўзларнинг замирида асос бор. Бирни ривоят билан боғланса, бири табиий, жуғрофий атамаларни тасдиқлайди.

Бу жой табиатнинг энг ноб ҳудудларидан биридир. Даранинг сувратлари етиб бормаган жой бўлмаса керак дунёда. Дара ёнида машинасини тўхтайтиб, асрий, чўнг қояларга тикилаётган сайёҳларни, унинг манзараларини чицаётган рассомларни, ниқохдан ўтаётган ёшларни

кўриш одатий ҳолга айланиб қолган. Шундай бўлиши ҳам табиий, эҳтимол дунёнинг ҳеч бир бурчагида бундай табиат мўъжизаси йўқ бўлгани сабабдир.

Бу жойга ҳам табиатдан баҳра олиш, унинг санъати олдида ҳайратга тушиши учун келаётганлар орасида номини қоятошларга турли хил бўёқлар билан ёзиб, ўтган кетганнинг нафратини қўзғатадиганлар ҳам йўқ эмас. Бўлмаса тарихда ўрта Осиёнинг шаҳарларини бир-бирига боғлаб турган ягона алоқа қилиш йўли бўлган бу даранинг харсангларини шунчалар обрўсизлантирармиди?!

Дара тарихи ҳақидаги маълумотларга кўз ташлайдиган бўлсак, қадимшунослар берган манбаларга кўра 5 минг йил илгари одамлар яшагани биланмиз. Қаранг, ўлкамиз бу борада Миср эҳром-

лари билан ҳам бемалол беллаша олар экан.

Бу ерларга кимлар келиб, кимлар кетмаган. Шоҳ ва шоир бобомиз Бобур «Бобурнома»да: «...Кеч намози дигар Илон ўттидан ўтиб, от ўлтириб, этни пешлаб катта қилиб, отларимизни лаҳз тиндириб, отландик» деб ёзадилар.

Юлдузларнинг жамолини мунаввар қилиб очган Мирзо Улугбекнинг даранинг темир йўл тарафидаги қояга ёзган сўзларини ҳам келтиришни жоиз деб ўйлаймиз: «Аллоҳ ёрдами билан, ҳазрати улуг султон, халқлар ва хонлар таянчи, тангрининг ердаги сояси, суннат ва фарз ҳомийси, Улугбек кўрагоний, Оллоҳ унинг умрини ва салтанатини узун қилсин! Жети ва мўғуллар юртига юриш қилди ва у юртда (ҳокимлик) ўрнатди. 828 ҳижрий-камарий йилда».

Харсанглардаги яна бир лавҳа кишининг диққатини тортади. Уни Бухоро хони Абдуллахон фармонига мувофиқ

ёздирган: «Дашт кезувчи ва тўғри йўлдан, қуруқлик ва сувдаги манзилгоҳдан ўтувчиларга маълум бўлсинки, 979 йилда халифатмакон, Оллоҳнинг сояси улуг ҳокон Абдуллахон ибн Искандархоннинг 30 минг нафар жанговар лашкари билан Бобохон ибн Бароқхоннинг жамики ака-укаларига қарашли бўлган 50 султон, 400 минг кишилиқ Туркистон, Тошкент, Фаргона, Дашти қипчоқдан келган лашкарлари ўртасида жанг бўлдики, Соҳибқироннинг лашкари голиб чиқди ва зикр этилган султонларни мағлуб этди...».

Лавҳадаги бу сўзларни ўқган киши беихтиёр бобуларимизга «даврий-даврон» суриш осон бўлмагани ҳақида ўйлайди. Ҳалабага эришган аждодларимиз бу сўзларни битишга ҳақли эди, чунки бизга тарихдан мурда! Бу сўзлар замирида саркарданинг оз қўшин билан катта қучга эга бўлган ёғийни енгил санъати ётибди. Буни тушуниш керак. Соҳибқирон бобомиз бутун ер юзидида адолат ўрнатишда ўзининг жанг қилиш санъатидан фойдаланади-ку! Ёки бўлмаса шоир айтганидек «Балки Паниятада Бобур урхоси...».

Ҳа, дара инсон кўнглига мана шундай хисларни солади. Лекин бу жойларни «зиёрат» қиладиган «сайёҳ»ларнинг ҳурмача қилиқлари кишининг ғашини келтиради. Улар дарани қоятошларига ўзларининг номларини хоҳлаганча ёзиб кетишмоқда-лар. Ном қолдириб дардида бўёқни, вақтни аямаяптилар. Шунинг учун узоқдан қарасангиз даранинг қоялари олачалоқ бўлиб ётибди. Худо

кўрсатмасин, бу лоқайд ва хиссиз одамлар боболаримиз битган битиклар устига ҳам ўз номларини ёзишдан тўймайди. Бир томондан табиат синовлари - ҳамиша шамол, дарёнинг нами, ёздаги саратон тафти, қишдаги қархотон лавҳадаги ёзувларни имтиҳондан ўтказаятган бўлса, иккинчи томондан «дастхат» қолдираётганларнинг бўёғи, темир қуроллар уларга «тахдид» солмоқда.

Қарийб 600 йилдан бери сақланиб келинаётган лавҳадаги ёзувлар тақдир кишини ўйлантиради. Бордию «Фалокат» бўлиб, улар ўчиб кетса, озор топса маънавий бойлигимизга катта путур етмасмикан? Наҳотки вилоятдаги тарихий ёдгорликларни асрашга мутасадди бўлган ташкилотлар тошларга ёзаётган «хаттот»ларни тийиб қўйолмасан?! Деярли ҳар кун телевидение кўрсатувларида намоёниш этилади бу жойлар! Энг мўтабақ залларга расмлари намоёниш этилади. Мактаб ўқувчилари бу ерга келиб мол боқадилар. Йўловчилар вақтинча «дам» олиб кетишади. Лекин қилаётган ишларининг моҳиятига тушунайдилар. Шунинг учун аҳоли ўртасида маданий бойлиқларимизни асраб-авайлашга доир тағрибот-ташвиқот ишларини янада қучайтириш лозим, деб ўйлаймиз.

Бу ерда экскурсиялар уюштириб, унинг табиатини, ўсимлик дунёсини, тарихини, ҳайвонот оламининг ўрганиш зарур ва керак!

Келажақ биздан аждодлар яратган ёдгорликларни гард юктирмай етказишни талаб этади.

ФАОЛИЯТ

Маданият ва санъат тарғиботчиси

Пойтахтимизда маданият, спорт ва санъат соҳасида катта муваффақиятларни қўлга киритган, юксак салоҳиятли, фидойи соҳа вакиллари тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Журналист, шарҳловчи Абдувоҳид Очилов ҳам тақдирланганлар орасида бор. Унинг маданият ва санъат йўналишидаги ижодий фаолияти муносиб баҳоланиб, "Йилнинг энг яхши маданият ва санъат тарғиботчиси" номинацияси бўйича голиб деб топилди.

- Дастлаб, фаолиятини Ўзтелевизиокомпаниясининг "Ахборот" муҳарририятда маданият, санъат янгиликлари ва спорт хабарларини ёзишдан бошлаганман, бу борада узоқ йиллар давомида Маданият ва спорт ишлари вазирлигининг Методика ва ахборот маркази билан ижодий ҳамкорлик қилганман. Экология ва таълим соҳасини чуқур ўрганган ҳолда ёзувли материаллар тайёрладим. Кейинчалик "Ахборот" дастури ҳамда "Оқшом тўқинлариди" эшиттиришларида берилган интервью ва лавҳаларни муҳлислар эътиборига тушди. Булар жумласига "Ўзбекистон бошини қотирган одам" (Ўзбек кроссвордчиси Фозилжон Орипов ҳақида), "Мангубердиннинг қабри қарерда?", "Орол денгизи яшайдими?" мавзусидаги туркум лавҳалар, маданият ва санъат намоёндалари ҳақидаги очерклари киритиш мумкин. Бундан ташқари, "Маданият даргалари", "Санъат сирлари", "Экоболожон", "Ўзбекистонни биласизми?", "Китоблар оламида", "Компьютер саводхонлиги", "Диққат, пидеа!" номли радиосаҳифа ва ўйинлар ташкил этиб, тингловчиларни турли йўналишдаги билимларини орттиришга ҳисса қўшдим, - дейди биз билан суҳбатда Абдувоҳид Очилов.

У 2003 йилда Марказий Осиё Экология маркази томонидан ўтказилган минтақавий танловда 2-ўринни олган бўлса, 2005 йилда Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳамда "ЭКОСАН" Халқаро Фонди ҳамкорлигида ташкил этилган "Йилнинг энг яхши экожурналисти" Республика танловидида голиб бўлди ва Ҳиндистон оммавий ахборот воситалари институтининг тўрт ойлик халқаро журналистика ўқув курсида тахсил олиб қайтди. Маданият ва санъат марказларида бири бўлган ушбу юрт халқининг урф-одатлари, қадриятлари ҳақида 40 дан ортқ лавҳаларни бевосита телефон орқали тингловчилар эътиборига ҳавола этди. 2007 йилда таълим соҳасидаги ислохотларни ёритишдаги самарали фаолияти учун Халқ таълими вазирлигининг "Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими аълочиси" кўкрак нишонига сазовор бўлгани ҳам диққатга молиқдир.

Мамлакатимизда маданият, санъат ва спорт соҳасини янада ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар, чоратадбирлар самараси ўлароқ бу борада кўпгина ютуқларни қўлга киритаётган соҳа мутахассислари, журналистлар фаолияти ҳам муносиб тақдирланмоқда. Бу эса уларнинг зиммасидаги масъулиятни ошириш билан бирга, янада кўпроқ меҳнат қилишга, Ватан равнақи йўлида сидқидилдан хизмат қилишга ундайди.

МУХТАСАРХОН КАРИМОВА

ЖАРАЁН

ТАШАББУС

Риштон тумани Бандликка кўмаклашиш марказининг асосий вазифаси аҳолининг иш билан банд бўлмаган қатламини иш билан таъминлаш, ижтимоий муҳофазага муҳтож қатламини ижтимоий ҳимояга олишдан иборатдир.

Меҳнат ярмаркалари

АҲОЛИНИ ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ БЎЛМОҚДА

Ёкубжон ЭРГАШЕВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Ушбу мақсадларни амалга ошириш йўлида Бандликка кўмаклашиш маркази асосан Ўзбекистон Республикаси «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуни, Ўзбекистон Республикаси «Меҳнат Кодекси», Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолини бандлигини ошириш ҳамда меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органлари фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорлари билан иш олиб боради. Риштон тумани Бандликка кўмаклашиш маркази томонидан ўтган йилнинг 9 ойи мобайнида тумандаги 3308 нафар ишсиз фуқаро рўйхатга олиниб, улардан 2844 нафари

ишга жойлаштирилди, 390 нафар фуқаро жамоат ишларига, 53 нафар фуқаро касбга ўқитиш ўқув курсларига юборилди, 25 нафар фуқарога эса ишсизлик нафақаси тайинланди. Риштон тумани Бандликка кўмаклашиш маркази томонидан 2009 йилнинг ўтган 9 ойи мобайнида 5 мартаба бўш иш ўринлари «Меҳнат ярмаркаси» ўтказилди. Унга тумандаги иш билан банд бўлмаган, айниқса, қишлоқ жойларидаги ишсиз фуқаролар, касб-хунар коллежлари битирувчилари, Қуролли Кучлар сафидан захирага бўшатирилганлар, жазони ижро этиш муассасаларидан озод этилганлар ҳамда бошқа тоифадаги ишга жойлаштиришга муҳтож

ташқил этилди. Хунар эгаларига ёшлар шу ерда жойлашган «Бекзод, Муслима, Шохрух гилами» хусусий корхонасида ташқил этилган гиламдўзлик цехига ишга қабул қилинди ва фойдали меҳнатга жалб этилди. Ўқувчиларнинг хунар ўрганишлари учун иш билан таъминлашга кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан 1300820 сўм миқдордаги стипендиялар тўланган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларида чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорига асосан «Иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси» маблағлари ҳисобидан 2009 йил давомида 130,5 млн. сўм маблағ сарфланиши режалаштирилган бўлиб, шу кунгача 130,5 млн. сўм маблағ тўлиқ туман тижорат банклари, жумладан, туман Агробанкига 45 млн. сўм, «Микрокредитбанк»ига 45 млн. сўм, туман Халқ банкига 40,5 млн. сўм маблағ молиялаштирилди ва 174 нафар фуқарога тарқатилди.

Бундан ташқари, 225 нафар фуқарога «Иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси» маблағлари ҳисобидан 27500 минг сўмлик бепул парандалар тарқатилди. 60 нафар тикувчилик билан шуғулланувчи фуқарога эса тикув машиналари сотиб олишлари учун «Иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси» маблағлари ҳисобидан 12 млн. сўм миқдорда имтиёзли кредитлар берилган. Шунингдек, 360 нафар фуқарога парранда сотиб олишлари учун 90,0 млн. сўм кредит бериш режалаштирилган.

Шу билан бирга, 103 нафар кам таъминланган оилаларга ҳомийлар маблағлари ҳисобидан бир бошдан бепул қорамол бериш режалаштирилган бўлиб, ўтган йилда 103 нафар кам таъминланган оилаларга бир бошдан қорамол берилди. Бунга ҳомийлар маблағлари ҳисобидан 58,7 млн. сўм маблағ сарфланди.

ПИРУ БАДАВЛАТЛАРИМИЗ

Қариллик ҳаётини ҳақиқатдир. Мамлакатимизда юз ёш билан юзлашиб фаровон турмуш кечираётган кекса онахон ва отахонларимиз сони йилдан йилга ортб бораётганлиги ҳеч қимса сир эмас. Улар доим эъзозланиб, меҳр-мурувват кўрсатиб келинапти.

103 ёшли момо

Зарбдор туман, Алишер Навоий номли фуқаролар йиғинига қарашли Тигирик қишлоғида истиқомат қилувчи Несибали момо хонадонидан бўлган киши ҳовли саҳнининг озода, шинам ва саранжом-саришталигини кўриб, баҳри дили очилади. Пирү бадавлат онахон турмуш ўртоғи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, марҳум Худойер ота Нишонов билан аҳил турмуш кечириб, ўғил-қизларини жамиятимизнинг муносиб фарзандлари қилиб тарбиялаб етиштирдилар. Ўғли Пардабой салкам қирқ йил тумандаги 2-умумтаълим мактабиде бошланғич синф ўқувчиларига таълим-тарбия бериб келади. Ҳозир у нафақада. Қизи Жибаг онасидан тикувчилик, тўқувчилик, каштанчилик каби миллий хунармандчилик сирларини пухта эгаллаб, уларни ёшларга ўргатиб келаяпти.

- Узоқ яшашнинг сири нимада? - дея сўраймиз онахон билан суҳбатлашар эканмиз.

- Касб-хунар инсонни сadoқатли, бардошли қилиб тарбиялайди. Мен умрим давомида халқ хунармандчилиги билан шуғулланиб келдим. Че-

вар шогирдларимга миллийлик билан замонавийликни бирга олиб бориш кераклигини ўқитиб бораман. Қолаверса, чеварлик ўткир зехн, қобилият ва кўп меҳнат талаб этади. Хурсандчилик ҳам умрини узайтиради. Аллоҳ бахтиёр ва умидли инсонлар умрига 15-20 йил қўшиб бераркан. Ҳаётда ҳар бир инсон уйин-қулгу ва шоду хурамликни қанда қилмаслиги керак.

- Бемор ўзига ўзи табиб, деган нақл бор. Касалликка чалинмасликнинг олдини олиш учун нималарга аҳамият бериш керак? - Кўп ҳолларда биз юз-қўлларимизни парваришлаш билангина кифояланиб, бадан, тизза, оёқ панжалари каби аъзоларимизга унчалик аҳамият бермаймиз. Вақти-вақти билан танамизни парваришлаб борсак, у ҳам бизни ардоқлайди. Ҳар кун бариқат туриб бадан-тарбия машқлари билан шуғулланиш ва доимо ҳаракатда бўлиш инсон саломатлиги гаровидир.

- Демак, барвақт уйғониб зарур юмушлар билан машғул бўлиш фойдадан холи бўлмас

экан-да?

- Ҳа, албатта. Ҳар қандай дори-дармон эрталлабик тоза ҳавода сайр қилиш ва ундан баҳраманд бўлиб боришнинг ўрнини боса олмайди. Ўзбек хонадонларида аёллар бошқаларга қараганда барвақт туриб тиниб-тинчимасликлари туфайли касалликка кам чалинишини ҳаётини тажрибамдан билламан. Қолаверса, барвақт бошланган иш унумли бўлади. Киши кунни бўйи ўзини тетик ва бардам ҳис этади.

- «Шухрат» медали билан тақдирланганимизда ҳаёлингиздан нималар кечди?

- Жуда ҳам суюниб кетдим. Юртбошимизни бизнинг ёшимизга кириб юришларини яратгандан сўрадим. Бировни, айниқса, кексаларни эъзозлаган, уларнинг дуосини олган одам ҳеч қачон кам бўлмайди. - Газетхонларга тилакларингиз?

- Улар ҳаётда ҳамиша хуш-чакчаклик бўлиши ва эгаллаган касб-хунарларини севиб, ардоқлашини истайман. Қари-майман, деб ният қилсангиз қаримайсиз. Ҳозирда пирү бадавлат онахон 103 ёшдан ошган бўлса ҳам бардам ва тетик. У 17 нафар неварга, 50 нафар чевара, 2 нафар эвара оғушида фаровон ҳаёт кечираётганлигидан мамнун. Онахон умри давомида халқ хунармандчилиги билан машғул бўлиб, унинг қўлида тикилган нақшлар жилованиб ҳалигача барчани мафтун этиб келади. Шогирдлари томонидан тикилаётган бўюмлар албатта, унинг қўригидан ўтади. Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги нишонланган байрам арафасида Несибали момо Нишонов Президентимиз Фармонига мувофиқ «Шухрат» медали билан тақдирланиши унинг қувончига қувонч қўшиб, ҳаётга бўлган иштиёқини янада ошириб юборди.

Суҳбатдош:
А.САИДОВ

ХАЛҚ АНСАМБЛЛАРИ

Мамлакатимизнинг энг сўлим гўшала-ридан бири Бойсун тумани илк баҳор кунларида ажойиб манзара касб этади. Табиат бу мўъжизгина маскандан энг яхши эҳсонларини аямаган. Пурвиқор тоғлардан оқиб тушаётган зилол сувларнинг шарқираши, асрий арчазорлару гўзал чинорларнинг табиий кўриниши эса инсон қалбини завққа тўлдиради.

«ҚУРАЛАЙ» БОЛАЛАР АНСАМБЛИ УНИНГ ДАВОМЧИЛАРИДИР

Бойсун анъаналари

Алишер РАҲМОНОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Табиатнинг ана шу сехрли тилсимотларига ҳамоҳан бўлган, юракларга тугён солувчи «Шалолла» ансамбли бундан 40 йил аввал ташқил топганди. Ўтган давр мобайнида катта доволарни босишга муваффақ бўлган ансамбль аъзолари ўз устиде тинимсиз изланиб аста-секин ютуқларини қўлга кирита бошлади. 1975 йилда Польшада бўлиб ўтган тоғли ўлкаларнинг 8-халқаро фестивалида иштирок этиб, иккинчи даражали «Қумуш болта» мукофоти совриндори бўлди. Бундан ташқари ансамбль аъзолари Англия, Болгария, Туркия каби давлатларда ўтказилган халқаро фестивалларда ҳам муваффақиятлари қатнашиб, ўзбек миллий санъатини дунёга кенг намойиш этдилар. Кейинчалик ансамбль қошида «Бойсун» фольклор-этнографик халқ ансамбли ҳам ташқил этилди. Бойсун халқ оғзаки ижоди анъаналарига ниҳоятда бойлиги, номоддий ва оғзаки дурдоналарнинг ранг-баранглиги ҳамда барча ижодий материаллар айнан Бойсун худудидан териб олинганлиги боис, «Бойсун» фольклор-этнографик ансамбли деб номланди. Шунинг таъкидлаш жоизки, мазкур ансамблларнинг юксак натижаларга эришиши учун кўп қўшиқ, рақс ва ижро маҳоратининг юқорилиги асосий омил бўлмоқда.

Айниқса, 1991 йилда «Шалолла» ва «Бойсун» ансамбллари негизда ташқил топган «Қуралай» болалар фольклор-этнографик намунали халқ ансамбли фаолияти билан яқиндан танишар эканмиз, 6 ёшдан 15 ёшгача бўлган ёш ҳаваскор ижрочи-

лар, созанда, хонанда ва раққосаларни ўзига қамраб олган ва 1994 йилда жамоага намунали халқ ансамбли унвони берилганлигининг гувоҳи бўламиз.

Ансамблнинг ёш санъаткорлари томонидан ижро этилаётган куй-қўшиқларга эътибор берсангиз, уларнинг маҳоратига тан бермасдан иложингиз йўқ. Зеро, жарангдор овозларда ижро этиладиган миллий, қадимий куй-қўшиқларнинг уйғунлиги ҳар қандай инсонга завқ бағишлайди.

- Ансамблимиз аъзолари дастлабки фаолиятдан бошлаб, ўз устиде тинимсиз изланиб, яхшигина тажриба тўплади. Шунинг самараси ўлароқ турли хил кўрик-танловлар, халқаро фестивалларда иштирок этиш имконини қўлга киритди. Таъкидлаш лозимки, ансамблимизнинг обрў-эътиборини янада юксалтириш учун тажрибали санъаткорларимиздан Абдусаттор Қурбонов, Холиқ Хурсанов, Ҳабиб Умаров, Абдунаби Қодиров, Сайёра Қосимова, Малика Хурсанова, Ҳасим Каримов, Сожида Муҳиддинова ва бошқаларнинг муносиб хизматларини эътироф этсак арзийди. Жамоамизда ҳозирги вақтда 40 нафарга яқин ёш санъаткорлар фаол қатнашиб келаяпти. Жорий 2010 йилни Президентимиз томонидан «Баркамол авлод йили» деб эълон қилиниши зимамизга ёшларимизга ҳам эътибор юклиди. Ўсиб келаётган ёш авлоднинг онгли, маънавий ва ахлоқан етук, жисмонан соғлом ва баркамол қилиб тарбиялаш муҳим вазифа бўлгани боис, биз ҳам ёш санъаткорларимизни мил-

лий ватанпарварлик руҳида тарбиялаб камол топтиришни асосий мақсад қилиб қўйганмиз, - дейди биз билан суҳбатда «Қуралай» болалар фольклор-этнографик намунали халқ ансамбли бадий раҳбари Усмон Йўлдошев.

«Қуралай» болалар фольклор-этнографик намунали халқ ансамблининг миллий либослари ҳамда улар томонидан ижро этиладиган куй-қўшиқ ва рақслар ўзида сурхон воҳасига хос бўлган урф-одат ва маросимларни муҳасаммалаштирган. Ансамблнинг либослари ўзимизнинг миллий кийимларимиздан келиб чиққан ҳолда каштали кийимлар, лолагул дўппи, пушпақ, қовуш ва муқиллардан иборат.

«Қуралай» болалар фольклор-этнографик намунали халқ ансамбли ижодий фаолияти давомида республикамиздаги турли кўрик-танловларда қатнашиб, яхши натижаларни қўлга киритиб келаяпти. Жумладан, ўтган йили Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган «Янги авлод» республика болалар ижодиёти фестивалида иштирок этиб, фестиваль лауреати бўлди. Ансамблнинг барча аъзолари фестиваль дипломи ва эсдалик совғалар билан тақдирландилар.

Айни вақтда ансамбль аъзолари «Жаннат макон», «Момом тиккан дўппи», «Ўзбек ўғлони», «Она юрт», «Чаман Ўзбекистоним», «Қуйла чанқовузим», «Қор парчалари» каби янги репертуарлар устиде ишлаш билан банд. Шунингдек, «Қуралай» болалар фольклор-этнографик намунали халқ ансамбли ўзининг репертуарини бойитиш мақсадида олис қишлоқларга чиқиб, янги болаларга хос бўлган қадимий қўшиқ ва рақсларни излаб топишни ҳам режалаштирмоқда.

БУНЁДКОРЛИК

Йўллар иқтисодиётимизнинг асосий қон томири ҳисобланади. Истиқлол йилларида мамлакатимиз Президенти раҳнамолигида бу муҳим тармоққа алоҳида эътибор қаратилди. Ўзбек миллий автомагистрали таркибидеги йўлларда кенг қўламли ва катта ҳажмдаги реконструкция ишлари амалга оширилди.

Йўл қурган етар муродга

925 КИЛОМЕТР УЗУНЛИҚДАГИ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Анорбой НОРҚУЛОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

«Ўзавтойўл» давлат акциядорлик компаниясида биригина ўтган йилнинг ўзида 291 миллиард сўмлик иш бажарилганлиги ва 925 километр узунликдаги автомобиль йўли фойдаланишга топширилгани эришаётган ютуқлардан далолатдир. Соҳадаги бунёдкорлик ишлари янги босқичга кўтарилди ва жаҳон андозаларига мос ҳар томонлама қўлай, раван йўлларни бунёд этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мамлакатимиз Президентининг 2006 йил 20 декабрдаги «2007-2010 йилларда умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари қурилишини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда 2009 йил 22 апрелдаги «2009-2014 йилларда ўзбек миллий автомагистралини реконструкция қилиш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорлари ижроси бўйича жадал ишлар олиб борилапти. Ҳаракатланиш йўллари янада кенгайтириш, кўприклар бунёд этишга катта эътибор қаратилаяпти. Бу эса барча ҳайдовчи ва йўловчилар учун қўлайликлар яратмоқда.

Яқин-яқингача пойтахтдан юртимизнинг жанубий ва шимолий худудларига йўл олган киши ўз манзилига Гулистон шаҳри орқали борар эди. Бу эса ортиқча вақтни олиб, кўп ёнилғи сарфланади. Сирдарё вилояти худудиде яқиндагина транспорт-автомобиль йўлининг янги йўналиши ишга туширилиши билан бу муаммолар ўз ечимини топди.

«Тошкент-Термиз» йўлининг 104 километридан бошланган узунлиги 24 километр бўлган

ушбу қисм «Гулистон-Ғагарин» йўлининг 21 километрига келиб туташади. Жаҳон андозалари даражасида бунёд этилган ушбу янги йўлнинг кенглиги 27 метр бўлиб, кенг ва раван бу йўлларда 20 мингга яқин автоуолар қатнамоқда. Янги йўлнинг ишга тушиши шарофати билан транспорт оқими ҳаракати ана қисқарди ва транспортлар ҳаракати бир кеча-кундузда ўртача 20-21 минг литр ёнилғини тежамолар. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра ёнилғи ва бошқа харажатларнинг ана шундай тежалиши эвазига мамлакат иқтисодиёти кунига ўртача 40 миллион сўмга яқин фойда кўрмоқда.

Айни кунда вилоят худудидеги йўлларда бунёдкорлик ишлари жадал суръатларда давом этмоқда. «Гулистон-Оҳангарон» автомагистралининг қолган 88 километрлик қисмида ҳам катта ҳажмдаги реконструкция ва қурилиш ишлари олиб борилапти.

- Автомагистрал таркибидеги ушбу йўл фойдаланишга топширилиши Ватанимиз йўлсозлиги тарихида катта воқеа бўлди, - дейди биз билан суҳбатда «Ўзавтойўл» давлат акциядорлик компанияси Сирдарё вилояти бошқармаси бошлиғи Умнатқул Тошмуродов. - Ушбу йўналиш «Тошкент-Олмалик» йўлининг 54 километригача бориб туташади ва у Фарғона водийсини юртимизнинг жанубий ва шимолий вилоятлари билан боғлайди. Андиқроқ айтидиган бўлсам, водийдан чиққан ёки шу худудга йўл олган транспортлар энди узоқ йўл босиб пойтахт орқали юрмайди. Янги йўл уларнинг узогини яқин қилади. Бу қўлайлик туфайли жуда кўп ёнилғи ва қимматбаҳо вақт тежалади.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

◆ БИЗНИНГ ШАРХ

Тарқатилган хабарларга қараганда, Лондон анжуманида, асосан, Афғонистонга молиявий ва иқтисодий ёрдам бериш масаласи кўриб чиқилади. Анжуман иштирокчилари, шунингдек, Афғонистон Ислам Республикасида хорижлик ҳарбийларнинг иштироки, гиёҳванд моддалар етиштиришга қарши кураш, минтақалароро ҳамкорлик, ҳамда муҳолифат вакиллари давлат бошқарувида жалб қилиш масаласини ҳам муҳокама қиладилар. Афғон хавфсизлик кучларини ўқитиш масаласи ҳам кун тартибидаги асосий масалалар қаторидан жой олган.

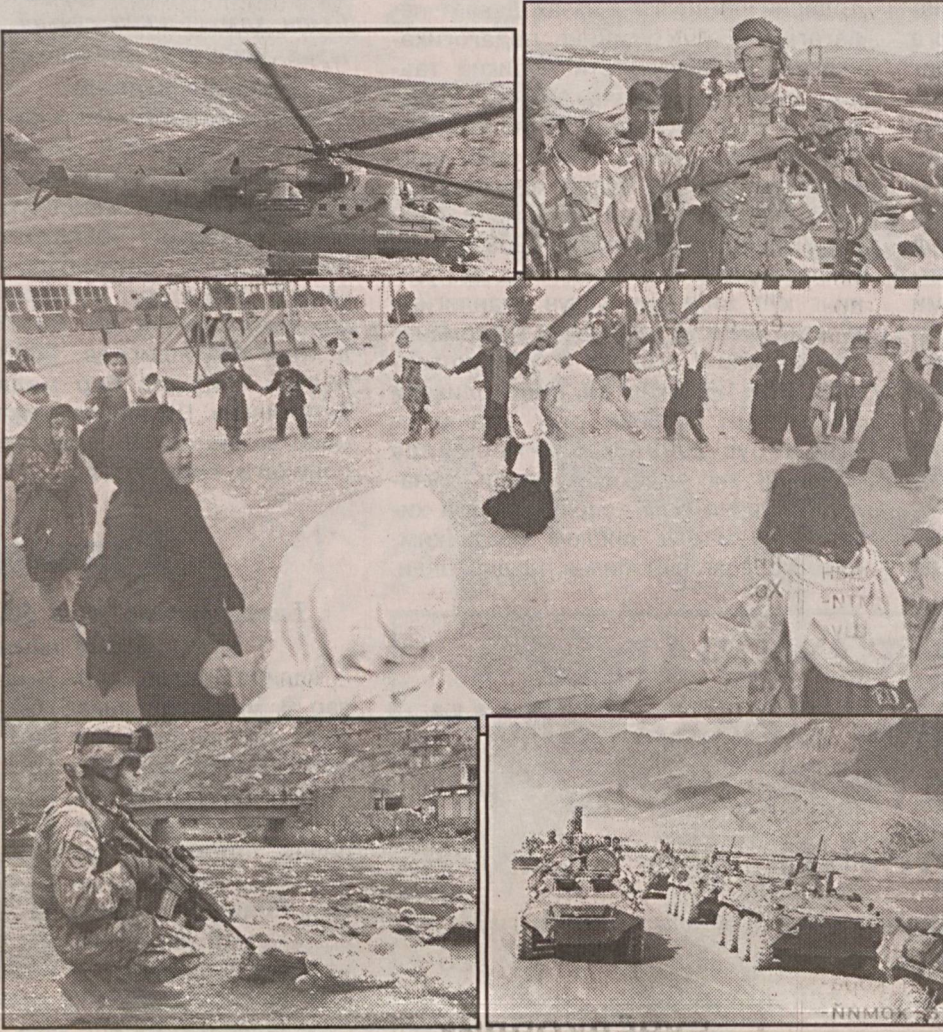
Афғонистон: Тинчлик ва хавфсизлик йўлида

ЭРТАГА, ЯЪНИ 28 ЯНВАРЬ КУНИ ЛОНДОНДА АФҒОНИСТОНГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО АНЖУМАН ЎТКАЗИЛАДИ

Ш.Тўлаганов

Маҳаллий оммавий ахборот воситаларининг ёзишчи, Ҳамид Карзай маъмурияти вакиллари Лондон анжумани қатнашчиларига мурожаат қилиб, БМТ Хавфсизлик Кенгазининг "Қора рўхати"дан муҳолифатнинг айрим раҳбарлари исми шарифини чиқариб ташлашни сўрамоқчи. Шу тариқа Афғонистон ҳукумати толибларни давлат бошқарувида жалб қилмоқчи. Бироқ, бу борада мамлакат парламенти аъзоларининг фикри яқдил эмас. Бадахшон вилоятидан сайланган депутат Фазия Куфи, ҳукумат муҳолифат билан олиб борадиган музокаралари юзасидан халқ вакиллари таништирмаганидан норози эканини билдирди. Бағлон вилоятининг парламентдаги вакили, истеъфодаги генерал Халаянинг сўзларига қараганда, "толиблар билан музокаралар олиб бораётган ҳукумат афғон халқига хурматсизлик қилмоқда". Нима бўлганда ҳам муҳолифат (бу ерда гап толиблар ҳақида кетмоқда) билан музокаралар ўтказиш ёки ўтказмаслик Лондон анжуманида ҳал қилинадиган кўринади.

Жамият тараққиётининг табиий маромига кўпол аралашиб ҳам кенг қўламли фожеваларни келтириб чиқариши Афғонистон мисолида яққол кўринмоқда. Ўтган асрнинг 70-йиллари сўнггида эволюцион йўл билан турмуш кечириётган халққа революция ғояларини сингдириш мақсадида, ўзбошимчалик билан Афғонистонга "чекланган ҳарбий контингент" киритилгани афғон халқининг

қўлига қурол олишига сабаб бўлди. Уша даврда туғилган чақалоқ, ҳозир ўзи ҳам ота бўлди. Лекин унинг қўлидаги автомат ҳамон тушмаган, бунинг устига фарзанди ҳам қурол билан катта бўлмоқда. "Чекланган ҳарбий контингент"га қарши курашаётганлар кейинчалик халқаро террорчиларнинг бир бўлимига айланди. Афғонистон халқи бир неча ўн йил-

ликдан бери жабр ва зулмни бошдан кечирмоқда. 2001 йил 11 сентябрь куни 19 нафар шахс АҚШга тегишли тўртта самолётни олиб қочиб, кўз қўриб, қулоқ эшитмаган террор хуружларини амалга оширди. Бунинг оқибатида 3 мингдан ортиқ бегуноҳ инсон ҳалок бўлди. Уни уюштирганлар "Ал Қоида" террор тармоғи. аъзолари

бўлиб, улар асосан, Афғонистон ҳудудларидан паноҳ топишган эди. "Ал Қоида"чилар радикал қарашдаги "Толибон" ҳаракати аъзоларидан ёрдам олиб туришган.

11 сентябрь ҳодисасидан сўнг, АҚШ "Ал Қоида" ва унга кўмак берганларга қарши ҳарбий ҳаракат олиб боришга қарор қилди. Ўз тарихида биринчи марта НАТО Низомининг 5-моддасини ишга солди. Бу модда бир давлатга қарши бошланган ҳужум Шимолий Атлантика Альянсининг барча аъзоларига йўналтирилган уруш сифатида қабул қилинади.

БМТ Хавфсизлик Кенгаши террорчиларга қарши керак бўлган барча чора-тадбирларни ишлатишга рухсат берди. АҚШ ва унинг иттифоқчилари, дунё жамоатчилиги билан ҳамкорликда ҳаракат қилиб, "Ал Қоида" террор тармоғини йўқ қилишга, халқаро хавфсизликни ҳимоя қилишга киришди. "Толибон" Усама Бин Ладенни ушлаб беришдан бош тортганидан кейин, халқаро қонунчиликка риоя қилган ҳолда АҚШ бошчилигидаги халқаро кучлар Афғонистонга киритилди. Бунинг оқибатида "Ал Қоида" террор тармоғи заифлашди, Афғонистон ҳокимиятини эгаллаган толиблар эса бошқарувдан четлаштирилди ҳамда яширин фаолиятга ўтди. БМТ шафёлигида Боннда бўлиб ўтган халқаро анжуманда Ҳамид Карзай бошчилигида Муваққат ҳукумат тузилди. Кейинчалик "эркин ва демократик сайловлар" ўтказилиб миллий парламент ташкил қилинди, мамлакат қонунларига мос ҳукумат тузилди. Президентлик сайловларида эса Ҳамид Карзай мамлакат раҳбари этиб сайланди. Урушдан чарчаган давлатда тинчлик ўрнатиш мақсадида Халқаро хавфсизлик кучлари ташкил қилинди.

Таҳлилчиларнинг фикрича, қўрилатган барча саъй-ҳаракатларга қарамай бугунги кунда Афғонистондаги хавфсизлик билан боғлиқ вазият мураккабланишга қолмоқда. Аҳвол барқарор эмас, деган фикрда ҳамма яқдил. Шу муносабат билан ўтган йилнинг 2 декабрь куни АҚШ "Толибонларнинг вақтинчалик эга бўлган маъкеини пасайтириш ва давлат тўнтаришига бўлган қобилиятининг олдини олиш мақсадида" Афғонистондаги янги стратегиясини эълон қилди. Унда Афғонистон хавфсизлик хизмати ва ҳукуматининг имкониятларини кучайтириш мақсад қилиб қўйилган. Бу мақсадга эришиш йўлида АҚШ келгуси 18 ой ичида "Толибон"нинг ҳозирги эришган ютуқларини бартараф қиладиган ва Афғонистоннинг қобилиятларини оширадиган ҳарбий стратегиясини амалга оширишни режалаштирмоқда. Бу борада учта асосий элемент – ўтиш даврига имкон яратиш учун ҳарбий ҳаракатлар, фуқа-

роларнинг ижобий фаолиятини кучайтиришга йўналтирилган ҳаракатлар ва Покистон билан самарали ҳамкорлик мавжудлиги қайд қилинмоқда. Янги стратегияга кўра, Афғонистонга қўшимча 30 минг Америка ҳарбий хизматчиси юборилади. Шу тариқа Афғонистондаги америкалик ҳарбийлар сони салкам 100 мингга етади. Бироқ 2011 йил охирига бориб америкалик аскарлар аста-секин Афғонистондан чиқиб кета бошлайди. АҚШ ҳарбийларидан ташқари бу мамлакатда ақсилтеррор каолицияси таркибига кирган 42 мамлакатнинг 45 минг аскари ҳам фаолият юритмоқда.

Шуни қайд қилиш керакки, 2001 йил 11 сентябрь воқеаларидан анча олдин Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятини Афғонистондан чиқаётган минтақавий хавфсизликка таҳдидига эътибор қаратган ҳамда терроризмга қарши курашиш зарурлиги ҳақида бир неча бор огоҳлантирган. Халқаро терроризм ва диний экстремизм эндигина кўртаяқ олаётган ўтган асрнинг 90-йиллари бошидаёқ, яъни 1993 йилда давлатимиз раҳбари БМТ Бош Асамблеясининг 48-сессияси минбаридан жаҳон жамоатчилиги эътиборини Афғонистон муаммосига қаратиб, бир қатор тақлифлари ўртага ташлаган эди. Марказий Осиёдаги барча мамлакатлар билан чегарадош бўлган Ўзбекистон раҳбарининг 2008 йил Бухарестда бўлиб ўтган НАТО/СЕАП саммитида "6+3" мулоқот гуруҳини тузиш ғояси халқаро қулатувчилар томонидан илиқ қўлиб олинди ва кенг шарҳланмоқда. Америкалик эксперт Ф.Старр таъкидлаганидек "минтақа мамлакатлари орасида айнан Ўзбекистонда афғон муаммоси энг тўғри ва теран англаб етилган". Америкалик яна бир шарҳловчи Э.Уимбушнинг айтишича, "Ўзбекистон раҳбарияти жаҳонда ва минтақада кечаётган жараёнларни чуқур англаган ҳолда сиёсат юритмоқда. Бу тамойил афғон муаммосига ёндашувда ҳам кенг намоён бўлмоқда".

Ўзбекистоннинг Афғонистон Ислам Республикасини иқтисодий тиклаш борасидаги саъй-ҳаракатлари ҳам диққатга сазовор. Ўзбекистоннинг кўприклар қуриш, Афғонистонга электр энергияси етказиб бериш борасидаги ишлари, шунингдек, Ўзбекистонлик мутахассислар томонидан Хайратон-Мозори Шариф темир йўли барпо этилиши истиқболда юксак самаралар бериши аниқ. Америкалик таҳлилчи Э.Уимбуш таъкидлаганидек, "Ўзбекистоннинг ёрдамсиз Афғонистонда мустақкам тинчлик ва иқтисодий ривожланишга эришишни тасаввур қилиб бўлмайди". Ўзбекистон ҳамisha Афғонистон муаммосини тинч, сиёсий йўллар билан ҳал қилиш тарафдори бўлиб келган.

ёрдамида ишчиларни сув билан таъминлаб туради. Лекин оғир иқлим шароити туфайли туялар нобуд бўлиши кундан кунга ортсортлади камаймайди. Шунда компания қадимги канал йўли орқали чучук сув олиб келиш учун бошқа бир қувур қуришни режалаштиради. 1863 йилда Нилдан ўтказилган чучук сув канали қуриб битказилди. Тоza ичимлик сувининг келтирилиши ҳам маҳаллий аҳолига, ҳам ишчиларга бирмунча енгиллик яратди. Хусусан, канал қурилишида ишчилар сони 40 минг кишини ташкил этган. Лессепс ваъда берганидек олти йил ичида канални қуриб, ишга тушира олмади. Бу қурилиш 11 йилга чўзилади.

Фердинанд де Лессепс канал қурилиши давомида ўзининг ҳам журналистлик, ҳам менежерлик маҳоратини намоён этиб, лойиҳани тузишдан то каналнинг очилишигача ўзи бошчилик қилган. 1869 йилнинг 17 ноябрида Сувайш каналининг очилиш маросими бўлиб, у етти кеча етти кундуз давом этади. Композитор Жюзеппе Вердига байрамга бағишлаб махсус опера ёзишни таклиф этишган. Қоҳирадаги италияликлар театр жамоасининг зиммасига бу операни ижро этиш юкланди. Мана шу баҳона Жюзеппенинг машҳур "Аида" операси дунёга келади. Афсуски, опера якунланмагани боис маросимда ижро этилмади. Унинг ўрнига катта байрам кечаси ташкил этилади. Авваллари бундай кенг қўламли байрам ҳеч ҳам ўтказилмаганди. Чунки, бу маросимда барча қиёдан меҳмонлар, кўзга кўринган машҳур кишилар иштирок этадилар. Хусусан, Венгрия президенти, Голландия маликаси, Франция маликаси Евгения ҳам қатнашган. Турли давлатларнинг байроқлари билан безатилган 48 та кема Саид портига келганидан сўнг, малика Евгениянинг кемаси энг азиз меҳмон сифатида биринчилар қаторида канал орқали ўтади. Уша даврда туризм агентли бўлган Томас Кук сайёҳлик гуруҳини ташкил этиб, канал бўйлаб илк сайёҳатни уюштирган.

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Шри-Ланкада сайлов

26 январь куни Шри-Ланкада давлат раҳбарини сайлаш учун овоз бериш жараёни бошланди. Agence France-Presse хабарига кўра, президентлик сайловларида 11 мингга яқин сайлов участкалари иш олиб боради. Муддатдан олдинги сайловлар амалдаги давлат раҳбари Махинда Ражапакса томонидан белгиланган эди. Мутахассисларнинг фикрича, унинг қайта сайланиш имкониятлари юқори. Махинда Ражапаксадан ташқари сайловда яна 21 нафар номзод иштирок этади.

Гаитига 57 миллион тўпланди

Шоу-бизнеснинг бутун жаҳонга машҳур вакиллари "Гаити учун умид" номи остида хайрия телекўпригини ўтказдилар ва зилзилалардан азият чеккан давлатга ёрдам кўрсатиш учун 57 миллион доллар тўпланди. Ассошиэтед Пресс хабарига кўра, телешоу MTV канали орқали тақдим этилган бўлиб, АҚШнинг турли шаҳарларидан қарийб икки соат давомида узатилган. Шоу, шунингдек, CNN, ABC, CBS, NBC, FOX ва Discovery телеканаллари орқали ҳам намоёйиш этилди.

Натижалар иккинчи босқичга қолди

Украина Мараказий сайлов комиссияси биринчи босқич сайловларининг якуний натижаларини эълон қилди. Унга кўра, Худудлар партияси етакчиси Виктор Янукович 35,32 фоиз овоз тўплаган, бош вазир Юлия Тимошенко эса 25,05 фоиз. Ана шу тарзда ўндан ортиқ номзод орасидан ушбу икки номзод президентлик сайловларининг иккинчи босқичига чиқдилар. Иккинчи босқич сайловлари 7 февраль куни ўтказилиши кўзда тутилган.

Йилига 30 миллиард зарар

The Daily Telegraph газетаси саҳифасида эълон қилинган маълумотларга қараганда, Британия иқтисодиёти фирибгарлик сабабли бир йилда 30 миллиард долларгача зарар кўради. Бу ҳар бир британиялик йилига 621 фунтдан айрилади дегани. Мазкур фирибгарлик ҳаракатлари асосан солиқ тўламасликка уриниш, суғурта ва ипотека билан боғлиқ. Қизиги шундаки, барча ноқонуний иқтисодий ҳаракатларнинг 58 фоизи давлат секторига, 31 фоизи хусусий секторга тегишли.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

◆ РАНГИН ДУНЁ

Миср эҳромлари, унинг тарихий меъморий обидалари ҳамда маданияти ҳақида кўп бора эшитганмиз, ўқганмиз. Бироқ, Мисрнинг яна бир мўъжизаси борки, уни эътибордан четда қолдириш қийин. Яъни навбатдаги мавзумиз Сувайш канали хусусидадир.

1956 йилга қадар бу канал Франция ва Буюк Британия назорати остида бўлган, кейинчалик эса Миср назоратига ўтган. Бугунги кунда канал Мисрнинг бюджетининг даромад қисмини шакллантирувчи асосий манбалардан бири ҳисобланади. Айрим мутахассисларнинг фикрича, каналдан олинаётган фойда нефть сотиш ва Мисрда нихоятда ривожланиб бораётган сайёҳлик тизимига нисбатан бирмунча юқори экан. 2009 йилдаги ҳисоботга қараганда, 1452 та кема, халқаро денгиз хабарларининг тахминан 10 фоизи ана шу каналдан ўтган. 1980 йилдан буён эса Сувайш канали тубидан Синай ярим ороли ва Африка қитъасини бирлаштирувчи автомобиль туннели ишга туширилган. Ўз даврида бу муваффақият мутахассислар томонидан "Мисрнинг яна бир "муҳандислик мўъжи-

заси" деб баҳоланган. Сувайш дунёдаги энг узун каналдир. Унинг узунлиги 163 км., эни эса 200 м.ни ташкил этади. У энг катта кемалар учун ҳам анча қулай бўлиб, Европадан Осиёга ўтишда ҳам яқин йўл ҳисобланади. Мутахассислар 2010 йилнинг охирига қадар канал тубини 22 метр чуқурликка етказишни режа қилишган. Улар супертанкерларга яна ҳам қулай бўлиши учун янги лойиҳа ишлаб чиқиб уни 2012 йилда якунланишини маълум қилишган.

1869 йилнинг 17 ноябрида катта тантана билан Сувайш каналининг очилиш маросими бўлиб ўтган. Аслида Ўртаер денгизи билан Қизил денгизни бирлаштириш ғояси жуда қадим замонлардаёқ илгари сурилган. Эра-миздан аввалги VI асрда Миср подшоҳи Нехо шундай лойиҳани амалга оширишга ҳаракат қилган. Бироқ, сув йўлини қуриш нихоятда оғир кечяши оқибатида подшоҳ 120 минг нафар қулидан айрилган ва орзусидан воз кечган. Эра-миздан аввалги 500 йилда форслар Мисрни босиб олганидан сўнг подшоҳ Дароу бу лойиҳани давом эттириб, уни якунига етказди. Тарихшунос-ларнинг айтишича, Доро лой-

Сувайш канали

ЁКИ МУҲАНДИСЛИК "МЎЪЖИЗАСИ"

иҳани битказгани шарафига унинг очилиш маросимида каналга улкан гранит тош плитани (тошда ўйиб ёзилган битик бўлган) ёдрлик сифатида ўрнатган. Хатто, юнон олими Геродот эра-миздан олдинги V асрда икки денгиз айланима сув йўли билан боғланган бўлиб, тўрт кун мобайнида канални кемада сузиб ўтиш мумкин бўлган, деган маълумотларни келтирган. Мутахассислар Доронинг қурдирган канали Нилнинг шарқий қисмидан ўтган бўлиши керак, деган тахминини илгари суришмоқда. Римликлар даврида канал тақомиллаштирилган, бироқ маълум вақтдан сўнг канал сазлашиб бо-раверган ва охир-оқибат бутунлай қўмилиб кетган. Кейинги авлод эса ажодлар ишини давом эттирмаган ва уни қайта тиклашга интилмаган.

Тарихий маълумотларга қараганда, кейинчалик Людовик XIV ҳамда Наполеон Бонапарт канални тиклашга ҳаракат қилган, бироқ уларнинг барча уринишлари зоё кетган. Наполеон муҳандислари Ўртаер денгизи ва Қизил денгиз сатҳи орасида 10 метрча фарқ бор деб ўйлашган. Шунинг учун муҳандислар оғир меҳнат эвазига шлюз (сув сатҳи турлича бўлгани боис

бир жойдан иккинчи жойга кемаларни ўтказиш учун хизмат қиладиган гидротехник иншоотни) қурдирган. Аммо, бу лойиҳа мутахассислар томонидан нотўғри деб топилиб, қурилиш охирига етказилмай ташлаб қўйилган.

1831 йилдан 1838 йилга қадар Қоҳирада Франция консули бўлиб ишлаган Фердинанд де Лессепс бир қанча уринишлардан сўнг 1854 йили Миср ҳукмдори Муҳаммад Саид розилиги билан канал лойиҳасини бошлаб юборади. 1859 йили Лессепс Туркия султонининг қўллаб-қувватлаши туфайли Парижда Сувайш компаниясини ташкил этади. У бир қанча франциялик акционерларни жалб этиб компанияга етарли даражада инвесторларни тўплай олган. Олдинда жуда оғир меҳнат турганини инобатга олиб, канал қурилишида аввалига маҳбуслар ишга ёлланади. Кейинчалик меҳнат шароити бироз йўлга тушган қўллаб-қўйилганлар ва европаликлардан иборат ишчи кучи етиб келади. Лекин 25 минг ишчини ичимлик суви билан таъминлаш энг катта муаммага айланади. Жазирама қуёш остида қумтош жўда ичимлик сувсиз меҳнат қилиш жуда машаққатли кечган. Компания аввалига 1600 туя

НИГОХ

◆ КАДРИЯТЛАРИМИЗ

Мухлиса тикаётган сўзанасининг тайёр қисмини кўздан кечираркан, ёнига дугоналари келиб, уни кузатишаётганини ҳам пайқамасди. Товланиб турган қуёш, зангори осмон ва етти турдаги камалак ранглари матода ўзгача кўринарди. Улар тезда ишга киришиб кетишди. Чаққон ва эпчил ҳаракатланаётган тўқувчи қизларнинг нозик бармоқлари бўлғуси сўзанага гўё эртанги кун орзу ва ўйлари-ни тикаётгандек эди.

Абдулла САИДОВ,
Жиззах вилояти

У улғайиб Жиззах Давлат педагогика институтига қабул қилинган, дарс ва ўқув машғулотларидан сўнг бўш вақтларида олийгоҳ қошида фаолият кўрсатиб келаётган «Уста-шогирд» җамғармаси қатнаш бошлады. Устози Мавлуда опа Жабборов вақт ўтиши билан унинг бадиий каштачиликка иштиёқи баланд эканлигини пайқаб, буюмдаги кашталарга мос иплар топишда кўмаклашди. Шогирдининг қувончини сўз билан ифодалаб бўлмасди.

Кўпдан бери вилоятда болалар ўйинчоғи ҳисобланган турли кўғирчоқларнинг ишлаб чиқарилмаслиги ва уларнинг бозор расталарида тақчиллиги Мухлисига тинчлик бермай келарди. Бир куни унда олийгоҳ қошида қўшимча хунармандчилик тўғрисида очиш ва унга талаба қизларни жалб этиш истаги пайдо бўлди. Унинг бу фикрларини устози ҳам қўллаб-қувватлади ва амалий ёрдам кўрсатишга киришди.

Натижада тез орада қўшимча хона ажратилиб, унинг саҳни сўзана, дарпарда, ёстиқ жилд, турли кўғирчоқлар билан тўлиб, шогирдлари ҳам чевар тикувчилар ҳисобига қўпайиб борди. Биргина етти турдаги бола-

лар кўғирчоқларининг сони мингдан ошиб кетди.

Мана, бир неча йилдирки, ғайратли хунарманд уста Мухлиса Қодинова шогирдлари билан тайёрлаган нафис ва чиройли кўғирчоқларни Жиззах шаҳар 29-меҳрибонлик уйи, Жиззах туманидаги 3-сон «Ғунча», 6-сон «Озода» номли мактабгача таълим муассас-

Сўзаначи қиз

У ТИКАЁТГАН СЎЗНАЛАР РЕСПУБЛИКА МИКЁСИДАГИ КЎРГАЗМАЛАРДА НАМОЙИШ ҚИЛИНМОҚДА

салари тарбияланувчилари ва бир қанча умумтаълим мактаб ўқувчиларига совға қилиб келишмоқда. Корея, Япония, Хиндистон каби давлатлардан келган вакиллар миллий кўғирчоқлардан намуналар олиб кетишди.

- Интилганга толе ёр, - дейди уста хунарманд шогирдларига.
- Ёшлар ўзлари ёқтирган хунарни севиб эъзозласа, жамиятимиз учун келгусида кўпроқ наф келтирса, эл-юрт ўртасида ҳурмат-эътибори ортиб боради.

Мухлиса асосан қишлоқларда истиқомат қилувчи оила фарзандларига алоҳида эътибор бериб, улардан хизматларини аямайди. Хунар ўрганишга интилаётган ёшларга меҳрини дариг тутмай миллийлик билан замонавийликни бирга қўшиб, хунармандчилик сирларини ўргатишдан чарчамайди. Биргина ўзи туғилиб ўсган Жиззах туман «Раваллик» маҳалласидаги ўн беш нафар ўқувчи-ёшлар Мухлисига шогирд тушиб, нафис, бежирим миллий либослар, болалар ва аёллар кийими ҳамда уй-рўзгорда керак бўладиган буюмлар тиклиш каби хунарларни ўргатишяпти... Эндиликда Ирода Зиёева, Махфуза Ёкубонова, Холида Пирматова, Достон Очилов каби ёшлар ўзлари мустақил равишда фаолият олиб боришмоқда.

Исми жисмига монанд тиниб-тинчимас Мухлиса сўнгги икки йил ичида

республикада ўтказиб келинаётган турли кўрик-танловларда иштирок этиб келяпти. Жумладан, 2007 ва 2008 йилларда ўтказилган «Экосан» җамғармаси экофестивали танловларида биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди. Ўтган 2009 йилги «Келажак овози», «Ниҳол» танловларида иштирок этди. Шунингдек, Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги олдидан бўлиб ўтган «Мустақиллик нафасида камол топган хунармандлар» кўргазмасининг дипломи билан тақдирланган.

Эндигина йигирма бир баҳорни қаршилаган Мухлиса айни вақтда Абдулла Қодирий номидаги Жиззах Давлат педагогика институтининг педагогика-психология факультети мусикий таълим йўналиши бўйича 4-босқич талабаси. У ўқув даргоҳида бўлиб ўтаётган тадбирларда фаол иштирок этиб, тенгқурларига намуна бўлиб келмоқда.

Қишлоқдан чиққан хунарманд Мухлиса Қодинова «Ташаббус-2009» кўрик-танловининг вилоят босқичида ҳам ўзининг кўп жиҳатдан устун эканлигини кўрсата олди ва «Энг яхши хунарманд» дея эътироф этилди. У «Туркистон» саройида Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун ўтказилган «Ташаббус-2009» кўрик-танловида «Йилнинг энг яхши хунарманди» йўналиши бўйича бош совринни қўлга киритди ва махсус диплом ҳамда қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

ЎГИТ

Гар ақл бўлса ақлга ошно,
Дам-бадам ортгай магар меҳру вафо.

Нафс агар нафс бирла эш, ҳамдам бўлур,
Ўртада меҳру вафо кам-кам бўлур.

Жалолдин РҲМШ

БИЛАСИЗМИ?

Дунёдаги энг кичик алфавит ротокас тилига тегишлидир. Тинч океанидаги Соломон ороллари гуруҳига қирувчи Буген-виль ороли аҳолиси бу тилда сўзлашади. Мазкур алфавит 12 ҳарфдан иборат.

Энг оғир тухум кубалик товўқга тегишли. У 148 грамм келлади (ўртача тухумнинг оғирлиги 52 гр.). Гигант тухум худди матрешкани эслатган, чунки унинг ичида яна битта тухум бўлган.

Энг катта атлас Берлиндаги кутубхонада сақланади. Унинг оғирлиги 250 кг. бўлиб, 1,7х2,2 метр ҳажмга эга. Бу ноёб экспонат бир неча йилдан буён кутубхона ўқувчиларига XVII асрнинг картографик санъати билан танишишга ёрдам бериб келмоқда.

ТУРФА ОЛАМ

Сунъий юрак модели

Россиялик олимлар германиялик ҳамкасблари билан ҳамкорликда сунъий юрак моделини яратишни режалаштиришган.

Уралдаги Математика ва механика институти директори Виталий Бердешевнинг айтишича, юрак фаолиятини янада мукамал ўрганиш мақсадида ураллик математик, имму-ҳамда физиолог мутахассислар компанияси билан биргаликда модели яратишмоқда. 2009 йилда йиллик лойиҳага бир миллиондан ортиқ маблағ(рубль) ажратилган. Шунингдек, мутахассислар яна иккита мушак тўқимаси ва қисқартирилган юрак моделини яратишни ҳам мазкур лойиҳага киритишган.

Қадимдаги топилма

Тадқиқотчилар учта 500 минг йиллик тарихга эга бўлган, қурол ўрнида ишлатилган тошни топишган.

Аслида Ямалда одамлар 8 минг йил аввал яшай бошлаган, дейилади. Бироқ, мутахассисларнинг фикрича, бу топилма ушбу назарияни тамоман ўзгартириб юбориши мумкин. Ямалдаги музейда энг қадимги деб сақланаётган топилма эра-миздан олдинги 6 минг йилликка тааллуқли экан. Олимлар аниқ бир хулосага келиш учун тадқиқотни яна давом эттиришни маъқул кўришмоқда.

Яна ғалаба имо-ишорага

Яқинда Токио автосалонида ўтказилган кўргазмада илк бора намоиш этилган «Honds Gathers Advance» номи янги ишланма энг қизиқ лойиҳа деб топилди.

Хонда компанияси автомобилдаги ҳайдовчи ўрнига мана шу янги тизимни ўрнатишни маълум қилган. «Honds Gathers Advance» ишланмасида ҳам мулти-медия, ҳам кузатув тизими жамланган бўлиб, иккаласи ҳам имо-ишора ва ҳайдовчининг овози ёрдамида бошқарилаётган. Янги ишланма ҳақида маълумотлар унчалик ҳам кўп эмас. Бироқ Хонда компаниясининг намоиш этган қатор тасвирларидан ҳайдовчи рўпарасига камера, машина рулига эса имо-ишора ва овозини пайқайдиган тизим ўрнатилганини кўриш мумкин.

Биокўмир фойдали экан

Амазонка ҳиндулари бир пайтлар тупроқни озиқлантириш учун ишлатган биокўмирни бугун олимлар глобал иссишни секинлаштира олади, дейишмоқда.

Келли Робертс ҳамкасблари билан биокўмир — бу ёғоч кўмири, яъни ўтиннинг қизиши жараёнида ҳосил бўлган модда эканини аниқлашган. Тадқиқот давомидида мутахассислар биокўмир ҳосил қилиш учун агар бараварига бир нечта ускуналар қурилса атмосферадаги углерод газини сезиларли даражада ютишига эришиш мумкин, деган хулосага келишган. Шунингдек, ҳосил бўлган биокўмир ҳам ерларнинг унумдор бўлишига фойда бераркан.

Махфуза ХУДАЙБЕРГАНОВА
тайёрлади

◆ ИБРАТ

Бобом билан боғимизни айланиб, ҳар бир дарахтини кўздан кечирар эканмиз, ўрик дарахтининг шохи ҳосилини кўтаролмайми ёки кучлироқ эсган шамолданми синиб, танасига илиниб қолганига кўзимиз тушди.

Бир дарахт шохичалик эмасмизми?

Дилфуза РҲЗИЕВА,
«Milliy tiklanish» мухбири

Бобом шохни у ёқ бўёғини кўздан кечирдилар-да: «Буни қара, қизим салгина тегса ерга қулаб тушиши мумкин. Лекин мевасининг пишиши учун у бор кучи билан танасига илиниб турибди. Ҳаётда қолса меваси нобуд бўлади, агар шохи синган дарахтни кузатсанг, ҳосилга қирмагунча қуримайди. Худди ота-она фарзандига тарбия бериб, илмли, хунарни бўлишига имкон яратиб, уни жамият учун керакли инсон қилиб улғайтиришга ҳаракат қилгани каби дарахт ҳам мевасининг ширага кириб, етилиши учун новдасини эгиб қуёшга тутати» дедилар. Бобомнинг сўзларини тинглаб, ўйга толаман. Ҳаётда шундай инсонлар борки, улар ҳатто бир дарахтчалик ҳам бўла олмайдилар. Ўзи соғ-саломат бўла туриб, фарзандларини болалар уйида қолдиришади. Бу билан дилбандини бир умр бенасиб, ўқиб яшашга маҳкум қилишади. Яна шундай ота-оналар борки, фарзандини ўз ҳолига ташлаб қўяди ёки уларнинг кўнглига қараб хоҳлаган истагини бажаришга шай туришади. Қимматбаҳо чет эл либослари, уяли телефон, керак бўлса машина олиб беришади. Китоб олиб беришга келганда эса қўллари «калталик» қилиб қолади. Шу ўринда ўзим гувоҳи бўлган бир воқеани эслатмоқчиман. Китоб сотадиған шаҳобча ёнидан ўта туриб, бир болакай онасига: - Ойи, мана бу жуда қизиқарли эртақ китоб экан, муқоваси ҳам чиройли, шуни менга олиб беринг, дея ялинди. Ойиси эса: - Китобни нима қиласан? Даданг компьютер олиб берган, ана ўшандан хоҳлаганингча фойдалан, - дея фарзандини етаклаганча у ердан узоқлашди.

Бу аёл шунчаки, бу ердан узоқлашмади, балки фарзандини илм зиёсидан, маънавият хазинасидан йироқлаштирди.

Ана шундай воқеаларга баногоҳ гувоҳ бўлиб қолгудек бўлсам боғимиздаги ўша синган, лекин мевасини пишиши учун бор куч-қувватини сарфлаётган ўрик дарахтининг бир новдаси ёдимга тушаверади.

ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРAT
«АЛОҚАБАНК» АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!!!
АКЦИЯДОРЛАРНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ
УМУМИЙ ЙИГИЛИШНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

ОАТ «Алоқабанк» Кенгаши акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши 2010 йил 25 февраль куни, соат 10:00 да, Тошкент шаҳри, Алишер Навоий кўчаси, 28-А уйда жойлашган Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги биносининг мажлис залларида ўтказилишини маълум қилади.

ЙИГИЛИШ КУН ТАРТИБИ:

1. ОАТ «Алоқабанк» акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши регламентини тасдиқлаш.
2. ОАТ «Алоқабанк»нинг 2009 йил IV – чораги иш фаолияти яқунлари бўйича ҳисоботи.
3. ОАТ «Алоқабанк» акциядорларига 2009 йилнинг IV - чораги якуни бўйича дивидендлар тўлаш.

Умумий йиғилишда иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган акциядорлар рўйхати ОАТ «Алоқабанк» Кенгашининг 2010 йил 25 январдаги йиғилиши қарорига асосан 2010 йил 21 февраль куни ҳолатига тузилади.

Банк акциядорларини ва мажлис қатнашчиларини рўйхатга олиш 2010 йил 25 февраль куни соат 09:00 дан 09:50 гача давом этади.

Акциядорлар ўзлари билан шахсини тасдиқловчи ҳужжат ҳамда уларнинг вакиллари билан ўрнатилган тартибда нотариал тасдиқланган ишончнома билан келишлари сўралади.

Акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши маълумотлари билан Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Ойбек кўчаси, 30-уйда жойлашган Бош банкда танишишингиз мумкин.

Маълумот учун телефонлар: 252-78-06, 252-78-03.

ОАТ «АЛОҚАБАНК» КЕНГАШИ

Очиқ акциядорлик тижорат «Алоқабанк»нинг
молиявий-хўжалик фаолиятига тегишли
муҳим фактлар ҳақида маълумот

Маълумот тартиб рақами - 07

Банкнинг тўлиқ номи: Очиқ акциядорлик тижорат «Алоқабанк».

Банкнинг манзили: Тошкент шаҳри, А.Толстой кўчаси, 1-уй.

Муҳим факт номи: акциядорлар реестрининг ёпилиш санаси.

Банк томонидан қимматли қоғозлар эгаларининг рўйхати тузиш санаси тўғрисида қарорнинг қабул қилиш санаси: банк Кенгашининг 2010 йил 25 январдаги йиғилиши қарори.

Қимматли қоғозлар эгаларининг рўйхати тузиладиган сана: банк акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши ўтказилиши ҳақида акциядорларга хабар қилиш учун акциядорлар рўйхати 2010 йил 25 январь куни ҳолатига ҳамда навбатдан ташқари умумий йиғилишида иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган акциядорлар рўйхати 2010 йил 21 февраль куни ҳолатига тузилади.

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ

Ахтам ТУРСУНОВ, Ахрор АҲМЕДОВ, Ғолиб-шер ЗИЯЕВ, Сувон НАЖБИДДИНОВ, Мухаммадjon ҚУРОНОВ, Ражаб ЖУМАНИЕЗОВ, Гафурjon МУХАМЕДОВ, Улугбек МУХАММАДИЕВ, Шоира УМАРОВА, Рустам ҚОСИМОВ, Баходир ШАРОФОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Бош муҳаррир:
Жалолдин САФОВ

Муаллифлар фикри тахририят нуктаи-назаридан фарқланиши мумкин. Реклама ва эълонлардаги факт ва далиллар учун тахририят жавобгарлики ўз буйига олмайд.

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000,
Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй

Газета ҳафтанинг чоршанба куни чиқади.
Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма — Г 24, Адади — 5116

Газета тахририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371)
234-87-74, 234-87-73,
234-86-41 ФАКС: (8-371)
234-69-55, 234-01-47

Ҳажми 4 босма табоқ
офсет усулида босилди.
Қоғоз бичими А-2

Саҳифаловчи:
Ақбар ШОДИЕВ
Навбатчи муҳаррир:
Исमत ХУДОЁРОВ
Навбатчи:
Гулбаҳор УМУРЗОҚОВА

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
босмахонасида чоп этилди.
Қорхона манзили:
«Буёк Турон» кўчаси, 41-уй
Босишга топириш вақти — 21.00.
Топирилди — 19.00.

1 2 3 4 5